

Naša anketa:

Po vojni pride krpanje gospodarstva

Škode, ki jo napravi vsak, tudi najkrajši vojaški spopad, gotovo ni mogoče izmeriti v celoti. Lahko le ocenimo neposredne materialne in še del posrednih posledic, ki se pokažejo šele kasneje. Razsežnosti spopadov in tistega, kar so povzročili, pa bomo le postopoma zaznavali. Naš glas se je lotil kratke telefonske ankete med krškimi gospodarstveniki. Zbrali smo izjave vodilnih ljudi samo v nekaterih firmah, ker jih drugod nismo mogli dobiti ali pa še niso imeli na voljo podatkov. Omejili smo se predvsem na njihova razmišljanja o posledicah, ki jih lahko še pričakujejo, saj so konkretne številčne podatke zbrale strokovne službe občinske uprave. Torej k anketi!

Mercator-Agrokombinat nam je poslal naslednjo oceno: Škoda v Mercator-Agrokombinatu Krško je le posredna. Delavci so bili z dela odsotni 1.488 ur, škoda zaradi tega znaša 89.280 din. Za potrebe TO in CZ Slovenije so bili iz dela izločeni 4 kombiji in osebni avto, nastala škoda znaša 91.200 din. Zaradi cestnih blokad je PE Storitve skupno izgubila 800 učinkovitih delovnih ur v vrednosti 200.000 din. Tržišču nismo mogli dostaviti okoli 120.000 l vina in skupni vrednosti 2.608.800 din. Promet PE Trgovina z reproductivnim materialom in kmetijsko mehanizacijo se je sedaj zmanjšal za 1.525.000 din. PE Klavnica je TO Slovenije dostavila 1.908 kg mesa v skupni vrednosti 212.457 din. Zaradi predčasnega odhoda sezonskih delavcev so v kmetijstvu prekinjena posamezna dela, škoda pa se bo odražala v zmanjšanju hektarskih pridelkov. Dodatna škoda zaradi mobilizacije, blokad na cestah in občasnih izpadov energije je še manjša storilnost prisotnih delavcev na delovnem mestu – zaradi preplaha, delavci niso mogli priti na delo, motnje v prirastu živali zaradi pomanjkljivega krmljenja ob majhnih zalogah krmil, nemogoči pogoji za uslužnostno dejavnost (prevoze). Skupno ocenjena posredna škoda znaša 4.726.737 din.

LABOD – Libna: "Neposredne škode nimamo," pravi direktor Edo Komočar. "V najbolj kritičnih dneh (od 1. julija) se je pri nas že začel načrtovani kolektivni dopust do 23. julija. Pred dopustom smo opravili vse svoje obveznosti do partnerjev, ostalo nam je le še nekaj malega dela, čiščenje prostorov in remont strojev... Zaradi napetega stanja smo se odločili, da tudi zadnje popoldanske izmene ne bomo zadrževali v službi, delo smo preložili in ženske poslali domov. En zunanji partner je svoje blago že odpeljal, drugemu pa to še ni uspelo, vendar upamo, da tudi tu ne bo težav.

Do sredine avgusta imamo načrtovanega dela dovolj, saj so nam iz Nemčije, pripeljali okrog 2 tona blaga za predelavo, je pa tovornjak iz Reutlingena v Krško vozil osem dni (do 5. julija popoldne). Tri dni je namreč stal na meji pri Dravogradu. Isti kamion je

naložil naše izdelke in jih odpeljal v Peiffle. Razmišljali smo tudi o novih načrtih, o širitvi odnosov z zunanjimi partnerji, o povečanem izvozu... Pogovori s partnerji še tečejo, smo pa od enega izmed njih dobili tudi pismo, v katerem našemu narodu izraža vso podporo in željo, da bi naše dvostransko sodelovanje teklo tako, kot je doslej."

Pri Ljubljanski banki v Krškem smo izvedeli, da imajo na zalogi dovolj gotovine, zato omejitev pri dvigovanju denarja ni, da pa so težave s komuniciranjem. Zaradi tega plačilni promet ni ažuren, posledica pa so neusklajeni računi. Tudi pri Ljubljanski banki zaradi tega veliko stvari stoji, enake težave ima tudi gospodarstvo. Plačilnih nalogov ni bilo možno sprejemati po telefonu, ker so bile zveze pretrgane.

S podjetji se pogovarjajo o težavah, o ponovnem povezovanju pretrganih finančnih tokov. Največji problem je to, da imamo na našem območju veliko ranjenih podjetij, ki so imela dovolj težav že v povsem normalnih delovnih pogojih. Predvidevajo, da se bo močno z reducirala tudi potrošnja dobrin. Ljudje se bodo omejili na nakup živil in osnovnih potrebščin, medtem ko bi utegnile nove, specializirane prodajalne doživeti rahel šok ravno zaradi svoje ozke specializiranosti.

Da bi se vsemu temu izognili, v banki razmišljajo, kako ponovno zagnati delo podjetij, kako pospešiti izvoz, ki je edino možno zdravilo. Vse to bo verjetno slonelo na kolikor-toliko ugodnih kreditih, ki jih bo banka skušala zagotoviti.

Termoelektrarna Brestanica: "Ob ustavitvi Nuklearne elektrarne smo pomagali nadomestiti manjkajočo energijo, je pa vprašanje, koliko je bila vzrok za to samo nuklearka. Naša elektrarna je obratovala v razmikih po nekaj ur, interventno, kot napačnostna podpora prenosu energije," nam je povedal tehnični vodja Štefan Marjetič.

Tovarna embalaže Senovo: Zaradi pretrgane logistike (dobave) smo morali v torek, 2. julija popoldne, in v sredo za ves dan ustaviti proizvodnjo. Za četrty in peti julij

V Krakovskem gozdu odstranjujejo posledice

pa smo imeli že od decembra 1990 načrtovan praznik in predvideno nadomeščanje," pravi direktor Justin Božič. Izgubili so 4,5 milijona dinarjev fakturirane realizacije, saj prodajo 60 % proizvodnje v Sloveniji, 35 v Hrvaški, blizu tri odstotke v Bosni in Hercegovini in okoli 2 % v Srbiji. Od ponedeljka, 8. julija, delajo normalno, imajo pa seveda težave z odvozom narejenega, ker so transportne poti podaljšane zaradi cestnih zapor. Surovin imajo na zalogi dovolj (za 20 dni), iz proizvodnega procesa pa jim je izpadlo precej ljudi zaradi mobilizacije v Teritorialno obrambo.

Novoles – Lipa v Kostanjevici,

Silvester Miklavž, direktor: "Materialne, neposredne škode zaradi vojnih operacij nismo imeli, če ne štejemo poškodb viličarja, ki je premikal zaporne elemente. Hujša pa bo škoda, ki se je ne da tako zlahka oceniti: nabava surovin, odvoz izdelkov... V oskrbi imamo sedaj zaostanek enega tedna. Skupaj ocenjujemo dosedanjo škodo na okrog 500 tisoč dinarjev, nekaj tega bomo lahko nadomestili, vsega pa ne. Povezujemo se že tudi z zunanjimi partnerji: Angleži že pride po robo in jo bo odpeljal, z Italijani pa stike še navezujemo. Problem bo nastal tudi zaradi zaprtja južnega trga. Iz lesa za milijon dinarjev, ki ga dobimo od tam, mi naredimo za tri milijone izdelkov, ki jih prodamo nazaj na Jug. Če nam samo to izpade..."

Rudnik Senovo: Jože Kržan, direktor, pravi, da neposredne materialne škode nimajo, jih je pa prizadel vpoklic ljudi v enote TO. Zato so v torek, 2. julija, nekoliko zmanjšali proizvodnjo, in to bo po oceni pomenilo okrog 200.000 dinarjev izpada. Primanjkljaj kadrov blažijo s krajšanjem in usklajevanjem dopustov.

Metalna Senovo, namestnik direktorja Jurij Kreutz: "Direktna škoda zaradi vojne je pri nas minimalna. Probleme imamo z velikim izpadom ljudi, z organizacijo nadomeščanja, nadurami... Dodatne stroške imamo tudi z dobavo reprodromaterialov, ker so standardne povezave z Jesenicami in Kranjem odpovedale... Proizvodnja načeloma ni zastala, je pa produktivnost padla za 20-30 % zaradi alarmov, poslušanja poročil z bojišč, psihoz... Škoda v celoti še ne bo katastrofalna, če se vsa reč na tej točki neha in bomo spet normalno zaživel. Velika pa bo posredna škoda, saj nam recimo sedaj partner iz Nemčije ni upal poslati materiala v obdelavo in bojimo se, da bomo nekaj posla izgubili. Vezani smo namreč izključno na izvoz (preko 85 % proizvodnje), in ta izpad bo na domačih trgih nemogoče nadomestiti."

Lisca Senovo: vodja enote Nada Dornik nam je povedala, da so imeli samo izpad proizvodnje ob preplahu, ko so se morali za 45 minut umakniti v zaklonišča. V sevniški (matični) Lisici pa smo izvedeli, da jim je škoda še težko oceniti. Nekaj zamud je bilo pri prevozu, sicer pa tečejo poti čez mejo normalno. Zunanji partnerji so sicer nekoliko v dvomih – zaradi tveganja, ki ga predstavlja stanje v Jugoslaviji, a za sedaj še ne grozijo s prekinitvami sodelovanja.

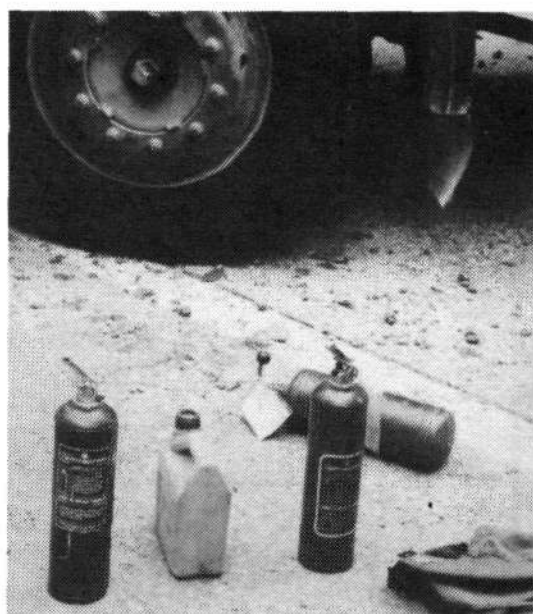
Transport Krško, direktor Branko Janc: "Direktna škoda na tovornjakih za barikade imamo za 10,5 milijona dinarjev, je pa še posredna škoda. Izpadla so nam namreč plačila za storitve v Srbiji (4 milijone din) in od julija ne vozimo več dol. Težijo nas tudi prekinjeni blagovni tokovi: ne moremo priti v Maribor drugače kot po daljših, stranskih poteh... Skupno škodo ocenjujemo na 16,5 milijona dinarjev. Naša poslovna politika bo v bodoče taka, da ne bomo več izpostavljali voznikov in vozil."

Kostak Krško, direktorica Silvana Mozer: "Predvsem smo vsi utrujeni. Ocene še nimamo, bo pa indirektna škoda precejšnja. Vseskozi smo namreč imeli povečano aktivnost pri komunalni, vodovodnih, pokopu kadavrov, poginulih živali. (Določen odstotek jih na farmah stalno poginja, problem pa je nastal v vojni, ko so se transportne poti pretrgale in ni bil več možen redni odvoz kadavrov v Ljubljano.) Doslej smo imeli vodstvo in vse službe aktivirane, dežurali smo tudi ponoči, naše aktivnosti pa se v bistvu po zaključku vojnih operacij šele začnajo. Zato se pripravljamo na morebiti potrebne intervencije..."

V krškem SOP-u, sporoča direktor Anton Jenžur, so imeli 28. junija za 28.000 DEM izpada in 2. julija še nadaljnjih 28.000 DEM. Zaradi vpoklica 28 oseb v trajanju 18 delovnih dni znaša izpad do 8. julija 129.024 DEM. Uporaba vozil podjetja za potrebe TO stane podjetje do omenjenega datuma 1.800 DEM, dodatnih 210 delovnih ur, porabljenih zaradi posebnih okoliščin, pa še 6.720 DEM. Ker je sarajevska tovarna TAS odpovedala naročilo, je SOP ostal brez 95.000 DEM načrtovanega dobička. Skupna škoda je doslej ocenjena na 288.544 DEM, v to vsoto pa ni všteta škoda zaradi slabše storilnosti, ki jo je povzročilo vznemirjenje.

Iz podjetja Videm so nam poslali naslednjo oceno:

Poizkusna proizvodnja na novem papirnem stroju PS 1 je potekala le v eni 12-urni izmeni in brez strokovnjakov firme Beloit, zato bo stroj začel obratovati s časovnim zamikom najmanj 15 dni. Zastoj proizvodnje celuloze, ki je ustavljena že od prve polovice junija, se bo zaradi ustavljenega dobavljanja lesa podaljšal za teden dni. Zaradi večjega števila odsotnih delavcev, vpoklicanih v enote TO, in zaradi blokade transporta je bila motena proizvodnja v Papirkonfekciji Krško in TES-u Brestanica. Transportni stroški proizvodov

so se povečali, ker smo zaradi cestnih blokad večino izdelkov za domače in tuje kupce odpremljali po železnici. Neposredna vojna škoda v času agresije znaša 50 milijonov dinarjev. Večji del škode pa bo zaradi posledic vojnih razmer šele nastal na komercialnem področju, tako v izvozu kot na domačem trgu. Ocenjujemo, da bo skupna škoda, ki je že in bo še nastala v naslednjih mesecih, znašala preko 460 milijonov dinarjev. Zaradi dobave osnovnih in pomožnih surovin bo proizvodnja motena, prihajalo bo do prekinitve dobave proizvodov, kar bo poslabšalo doseženi status Vidma na trgu. Uvoz surovin bo ob pomanjkanju lastnih deviz bistveno dražji. Posledice bodo dolgoročne in težko je predvideti, v kolikšnem času jih bo možno odpraviti.

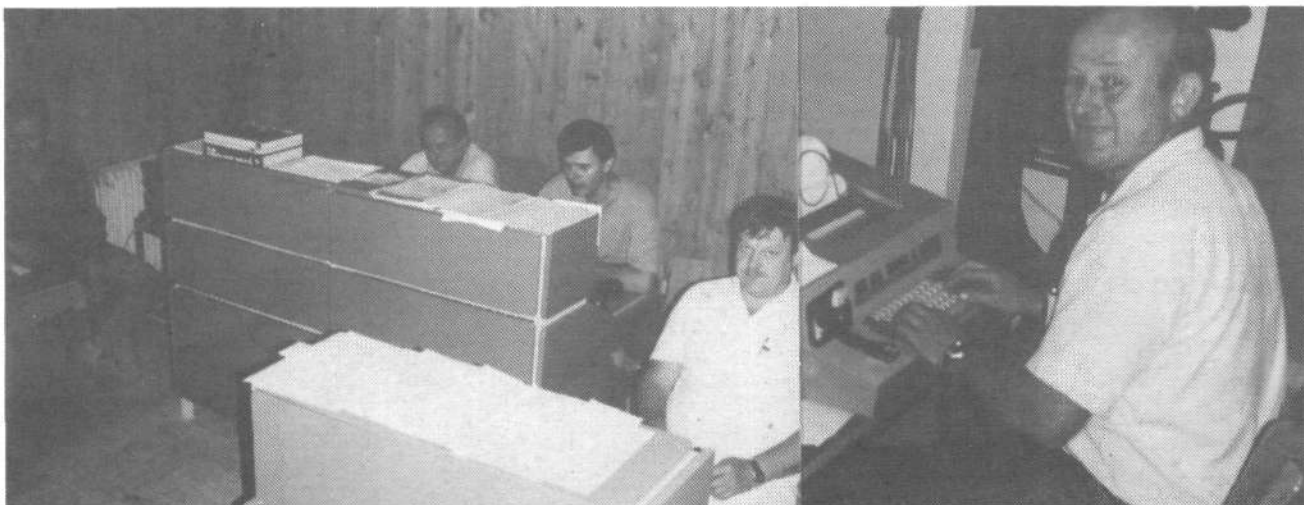
Zgornje poročilo smo dobili pred dobrim tednom. Zdaj celuloza že dela, proizvodnjo so zagnali v petek, 12. julija, predvidoma za 3 tedne oziroma toliko časa, dokler bo lesa.

Beloitovi strokovnjaki se še niso vrnili, zato domači strokovnjaki iz enote Papir sami delajo na PS 1. Tako že sedaj navijajo papir in računajo, da bo čez nekaj dni izdelek že takšen, da bo lahko šel v prodajo.

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS – SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE – Izdaja: INDOK center Skupščine občine Krško – Naklada: 2400 izvodov – Odgovorni urednik: Ivan Kastelic – Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, telefon: (0608) 21-868 – telefax (SO Krško): (0608) 21-828; 21-678 – Tisk in grafična priprava: Papirkonfekcija Krško – Glasilo je

opročeno temeljnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega komiteja za informacije št. 421-1/72 z dne 5. marca 1980 – Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. – Rokopisov in slik ne vračamo.

V centru zvez dežurajo noč in dan ...

Nuklearko so ustavili

po odločbi Republiške uprave za jedrsko varnost: Nuklearna elektrarna Krško je že 28. junija, drugi dan vojnih aktivnosti v Sloveniji, zmanjšala moč na 75 %. Zaradi razširitve vojnih aktivnosti in nekajkratnih nizkih preletov vojaških letal nad elektrarno je Republiška uprava za jedrsko varnost v ponedeljek, 1. julija ob 23.50 izdala odločbo o takojšnji ustavitvi Nuklearne elektrarne Krško in prireditvi do stanja hladne ustavitve. Razlog za to potezo je bilo dejstvo, da elektrarna ni posebej načrtovana za primer vojaškega napada. Po postopnem zmanjšanju moči je bil reaktor 2. julija ob 5.30 ročno ustavljen.

Takoj po prvih grožnjah z napadom na Nuklearno elektrarno Krško je Republiška uprava za jedrsko varnost navezala stike z Mednarodno agencijo za atomsko energijo na Dunaju in s sorodnimi upravnimi organi v mnogih državah in in jih obveščala o stanju v zvezi krško elektrarno. Takšne grožnje seveda niso v skladu z resolucijo Mednarodne agencije za jedrsko energijo "Zaščita jedrskih objektov za mirnodobno uporabo jedrske

energije proti oboroženim napadom" in z drugimi mednarodnimi konvencijami.

Nuklearna elektrarna Krško bo v stanju hladne ustavitve do ureditve razmer.

Naj za presojo gospodarske škode navedemo nekaj števil: dnevna proizvodnja NEK je 14,8 GWh, kar pomeni 11,5 milijona dinarjev ali 881 tisoč nemških mark. Do 10. julija znaša ta škoda 103,1 milijona din ali 7,881 milijona DEM.

1. Prve ocene vojne škode v času od 27. 6. do 8. 7. 1991

Podatke je zbrala občinska strokovna služba.

Podjetja	direktna	Škoda indirektna*	skupaj
- Transport	10.500.000	8.655.000	19.155.000
- M-Agrokombinat	-	4.726.737	4.726.737
- Pionir Krško	-	4.820.000	4.820.000
- SOP	-	3.751.072	3.751.072
- SOP-Ikon	-	1.300.000	1.300.000
- SOP-Klepar	-	1.750.000	1.750.000
- Novoles-Bor	-	3.769.000	3.769.000
IGM Sava	300.000	2.503.658	2.803.658
- Savaprojekt	-	414.518	414.518
- Hotel Sremič	-	1.200.000	1.200.000
- Videm Krško	-	50.000.000	50.000.000
- PTT Krško	-	472.860	472.860
- Obrt, skupaj	-	7.400.000	7.400.000
- SOP-Storitve	-	1.760.000	1.760.000
- Kmetijstvo	8.000	-	8.000
- Gozdarstvo			
(Krakovski gozd)	60.000	15.000	75.000
- Kostak	-	80.000	80.000
- Iskra	-	687.000	687.000
- Metalna Senovo	-	4.495.400	4.495.400
- Novoles-Sigmat	-	7.000.000	7.000.000
- Žito-Imperial	-	19.058.336	19.058.336
- Kovinarska	-	42.786.544	42.786.544
- Novoles-Lipa	-	1.500.000	1.500.000
- Zdrav. dom Krško	-	1.487.371	1.487.371
skupaj	10.868.000	169.632.496	180.500.496

*Indirektna škoda je opredeljena kot škoda, ki je nastala zaradi odpovedi sodelovanja in izpadov proizvodnje.

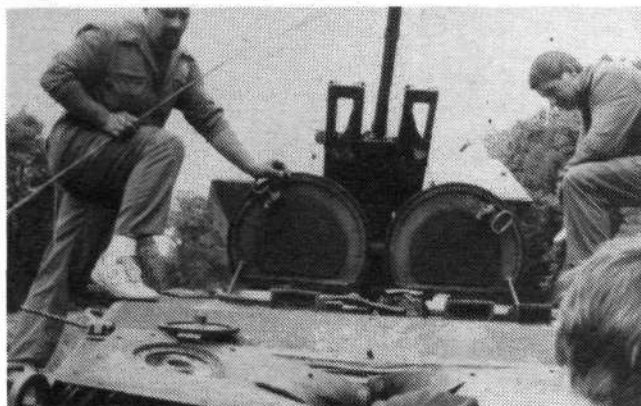
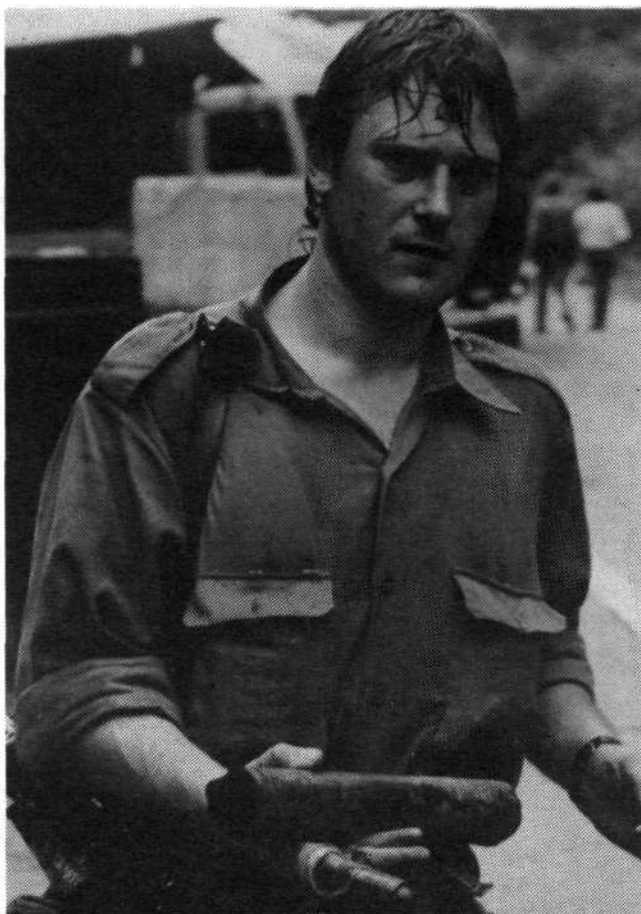
Ročni metalec »armbrust«

2. Po panogah dejavnosti

	Škoda		skupaj
	direktna	indirektna*	
- industrija	300.000	140.361.010	140.661.010
- kmetijstvo	8.000	4.726.737	4.734.737
- gozdarstvo	60.000	15.000	75.000
- gradbeništvo	-	4.820.000	4.820.000
- promet in zveze	10.500.000	9.127.860	19.627.860
- gostinstvo	-	1.200.000	1.200.000
- obrt	-	7.400.000	7.400.000
- komunala	-	80.000	80.000
- finan. teh. in posl. stor.	-	414.518	414.518
- ostalo	-	1.487.371	1.487.371
skupaj	10.868.000	169.632.496	180.500.496

V dopisu, s katerim so strokovne službe občinskih upravnih organov dobile nalogo, da zberejo podatke o nastali škodi, je zapisano, da bodo škodo v prometu, PTT, turizmu, zdravstvu, energetiki, vodnem gospodarstvu in na objektih na mejnih prehodih ocenjevala pristojna ministrstva. V popisu škode niso zajeti niti podatki iz elektro gospodarstva (NEK, TEB in Rudnik Senovo) ter o avtocesti Smednik - Čatež.

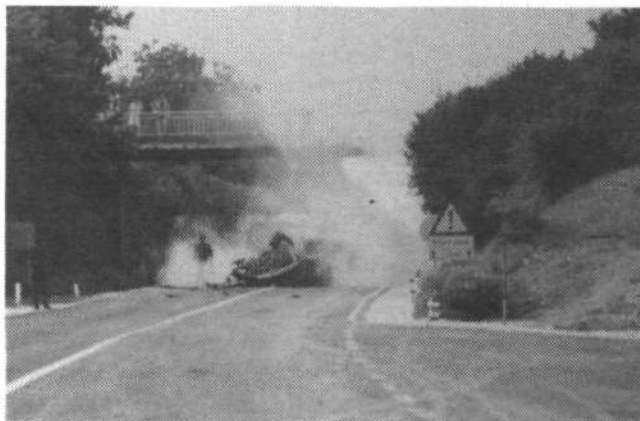
Spodaj: tulci od krogel lahko naredijo veliko škode, če padejo iz letala tako kot pri Avguštinovih v Malem Podlogu (Foto: Danilo Siter)

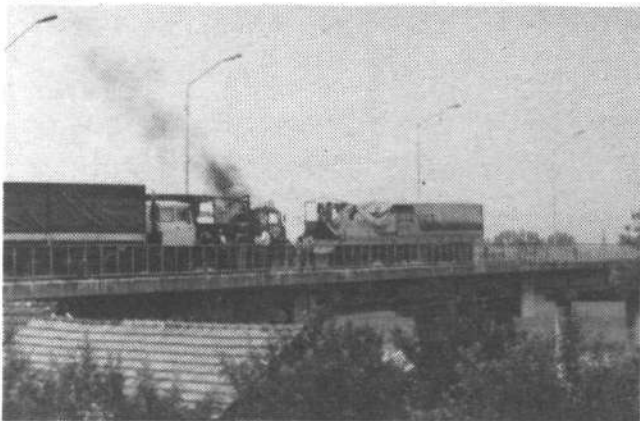
(Foto: Ladislav Komočar)

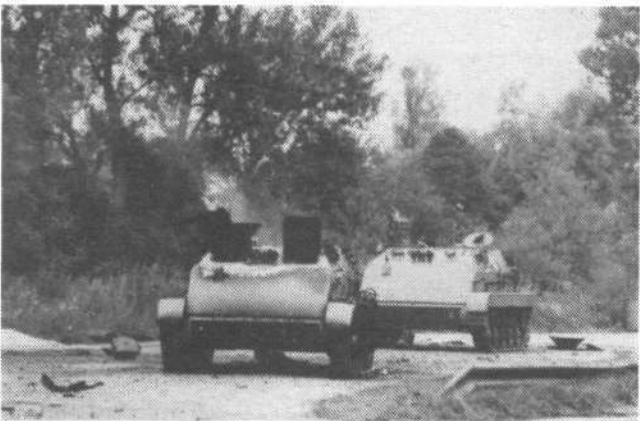
Obrežje

Obrežje

Čatež

Prilipe

Nordhorn, 28. 6. 1991

**Spoštovani gospod Komočar,
spoštovani gospod Žohar,
spoštovana gospa Lidija!**

Z grenkobo v srcu in polni sočutja spremljamo dogodke v Sloveniji in Hrvaški in okoli njiju.

Z največjim občudovanjem in visokim spoštovanjem podoživljamo Vaše napore za neodvisnost in avtonomijo.

Z Vami in Vašimi sodelavci upamo na takojšnjo ustavitev vseh borb in doseganje ciljev z miroljubnimi pogovori.

Tudi mi smo razočarani nad doseganje zadržanostjo mnogih zahodnih politikov, toda upamo, da se bo to spremenilo ob spoznanju Vaših demokratičnih namenov v dobro Slovenije in Hrvaške.

ERFO stoji ob Vas in Vaših sodelavcih kot partner, kakor tudi v človeški povezanosti do Vas osebno.

Upamo na takojšnji mir v Vaši deželi, na doseganje Vaših ciljev in na snidenje v Krškem.

S prijaznimi pozdravi

ERFO Bekleidungswerk GmbH:
Gunter Schmit
Heinrich Lichtenborg
Friedhelm Jager

**Podjetje LABOD
Tovarna Libna
Krško
Datum: 8. 7. 1991**

Spoštovani gospod SCHMIDT s sodelavci!

Beseda hvala je preskromna, da bi lahko iz nje dojel naše zadovoljstvo, ponos in srečo ob vašem spoštovanju in cenjenih izrazih sočustvovanja v teh težkih trenutkih, ki jih doživljamo.

Vsebina vašega dopisa, podpora in izrazi vaše nadvse spoštovane ter iskrene izpovedi človeškega, humanega in poslovnega prijateljstva, nas je opogumila in nam vlila novih moči ob spoznanju, da v teh težkih trenutkih nismo sami.

Osebno nisem nikoli dvomil o vaši iskrenosti, saj ste tako vi, spoštovani gospod SCHMIDT, kakor tudi vaši najožji sodelavci to velikokrat dokazali.

Ob takšnem spoznanju smo tem bolj srečni, ker ugotavljamo, da imamo veliko somišljenikov. Prepričani smo, da bo s širšo podporo, kamor prištevamo tudi vašo, vendarle zmagal razum in spoštovanje človekove osebnosti sodobnega sveta.

V imenu svojih najožjih sodelavcev in v svojem lastnem imenu se Vam za storjeno prav pristržno zahvaljujem.

S prijateljskimi pozdravi!

Direktor tovarne:
Edo Komočar

SOP Krško – gospod Jenžur Anton

Dragi gospodje!

Iz Jugoslavije smo preko Pariza dobili prošnjo za pomoč, vendar žal ne vemo, kdo jo je poslal. Sem v stiku z bivšim švicarskim zveznim predsednikom, dr. Kurtom Furglerjem, in imava redne pogovore z ljubljanskim škofijskim uradom. Pripravljeni smo vam pomagati na vse načine – politično, zdravstveno in drugače.

Glede na to, da smo imeli velike težave pri navezovanju stika z vami, vas vljudno prosimo, da, če potrebujete karkoli, uporabite zvezo preko škofijskega urada.

Protek – odbor naših direktorjev je že pristal na to, da skupaj z Mednarodnim Rdečim križem organiziramo skupino zdravnikov, ki bi pomagali vašim ljudem. Ostali bomo v stikih s predsednikom Mednarodnega Rdečega križa in če po tej plati potrebujete kakršnokoli pomoč, nam to, prosim, sporočite.

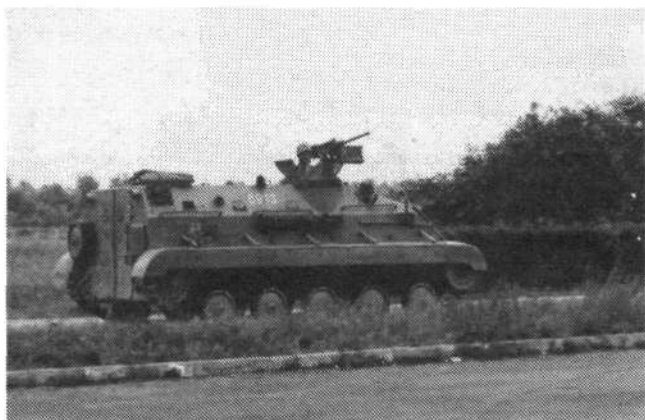
Osebno sem pripravljen priti tudi v Celovec in če bo potrebno, tudi preko meje.

S spoštovanjem

Jakob Hohermuth

Firma Fotegro je Sopov zunanjetrgovinski partner (op. ur.)

(Foto: Ladislav Komočar)

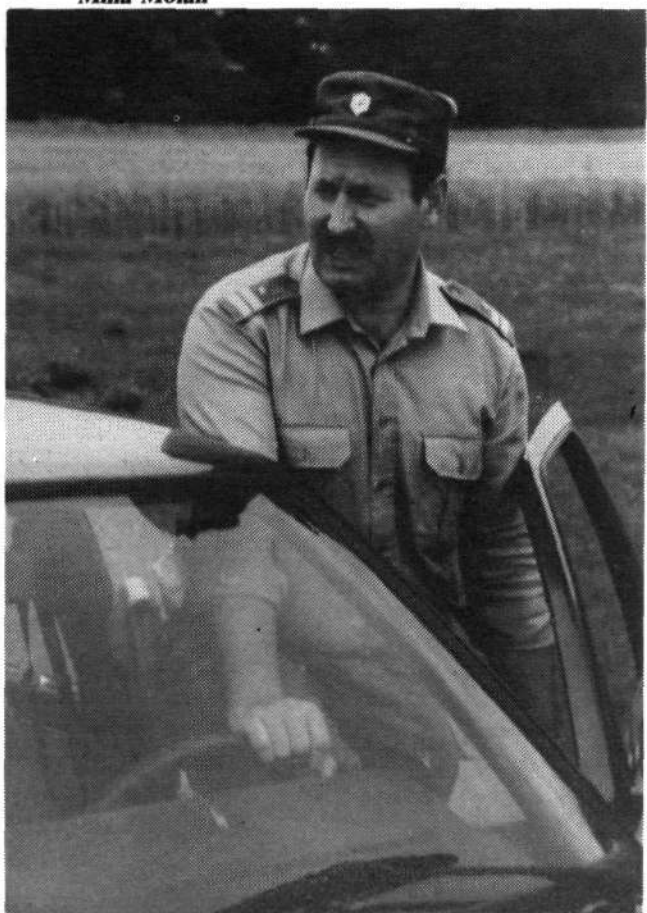
Ernest Breznikar s spremljevalcem pri županu**Nepretrgana dežurstva – ob nepretrganem servisnem TV programu – tudi za župana in sekretarja****“Dober dan! Kako ste?”**

Kaj naj rečem? Vsakomur ne morem razlagati občutkov matere in žene v teh dneh. Ne morem povedati, da vsak trenutek trepetam za sina, ki je v JA, kamor je odšel zaradi dolžnosti, ki naj bi jo izpolnil vsak fant; da mi je hudo, ker ob sebi nimam moža, ki je vpoklican v enote TO – so pač takšni časi; da ob meni ni hčerke, ker imam obveznosti na delovnem mestu ali moram biti dosegljiva doma in nikoli ne vem, kje bom, in sem zato prosila sorodnike, da je pri njih; da sem utrujena zaradi neprespanih noči, ki jih prebedim ob radijskem in televizijskem sprejemniku; da me je strah siren in zaklonišč; da sem sama z mislimi, ki so črne kot noč, zato samo rečem:

“Hvala, kar gre. Kako ste pa vi?”

Miha Molan

S.

Krško, julij 1991

Stjepan Romarić:

Pirotehniki morajo imeti svoje delo radi!

"Ni konec, ko je konec, ampak je konec takrat, ko jaz rečem, da je konec!". Ta vojaški nesmisel pozna vsakdo, kdor je količkaj povohal armadne vrste in, bodimo odkriti, v vsej svoji nesmiselnosti imajo te besede tudi nekaj globine.

Tako se tudi vojna na slovenskih tleh ni končala takrat, ko se je končala, ampak bo končana takrat, ko bo Veliki brat v Beogradu odločil, da je dovolj. Pa če nam to še tako ni všeč! Eden izmed delčkov, ki pogojujejo tako zaželeni konec vojne, pa le ni v Srbiji, ampak tu, pri nas. Tudi v Krakovskem gozdu je. Po spopadih so v pragozdu, ki je zaščiten naravni rezervat, ostala poškodovana vegetacija, razbita tehnika in neeksplozirana bojna telesa.

Ta del vojne morajo dokončati strokovnjaki za te reči – pirotehniki, enega izmed njih pa smo prestregli, ko se je med odmorom za malico oglasil v občinskem štabu za civilno zaščito v Krškem. To je Stjepan Romarić, strojni tehnik, zaposlen v senovski Metalni. Razporejen je v specializirano enoto za uničevanje neeksploziranih bojnih teles pri OŠ CZ. Za to delo se je usposabljal leta 1989 v Zemunu, lani pa še dodatno v Poljčah. Pravi, da si je s tem znanja za sedanje potrebe nabral dovolj, da pa je treba ljudi sproti seznanjati z novostmi v oborožitvi, tehniki, razstrelivih...

V to enoto se ljudje lahko prijavijo samo prostovoljno. "Mene je orožje pritegovalo že od malih nog, zato bi lahko rekel, da mi je tudi tole neke vrste hobi, samo nekoliko bolj nevaren je od ostalih", pravi Stjepan. Sicer pa ga je vedno privlačilo kaj posebnega. Doma je iz Gline, šolal pa se je v Celju. Najprej je bil orodjar in pravi, da je tudi pri tistem delu je vedno dobival kaka posebna, občutljiva in natančna dela. Potem je naredil še strojno tehnično šolo. Je poročen in ima hčerko. Zanima nas, kako žena gleda na njegov "hobi". Pravi, da ga je v mirnem času sprejela, sedaj pa, ko je nevarnost dosti bolj otipljiva, to ni lahko. Stjepan razmišlja drugače: "Vojna je vojna in vsakomur je hudo: tako tistemu, ki mora s puško v gozd in k barikadam, kot meni, ki moram reševati mine. V krški občini smo trije šolani pirotehniki, sicer pa je naša enota večja, ker imamo tudi pomočnike." K mini se gre namreč počasi, v ležečem položaju, z rokami naprej in ko prideš do nje, pač ne moreš kar steči po kako dodatno orodje ali opremo. Za to so pomočniki, pa še za vrsto drugih reči.

Sprašujemo Stjepana, kako se človek počuti pri takem opravilu, kako je s strahom... Pravi, da je trema vračunana v vso stvar, da je najtežje začeti vsako jutro znova. Ko se

približaš njej in začneš delo, trema popusti. Lahko delaš ves dan. Sicer pa morajo biti pri tem ljudje povsem zbrani. Živčnost, panika, odpor in strah tu nimajo kaj iskati, to delo moraš imeti rad in če nisi prav razpoložen zanj, se ga sploh ne smeš lotiti. "Z vsako stvarjo moramo ravnati tako, kot da je najbolj nevarna, čeprav je morda navzven videti povsem nedolžna. Tankovska mina ima 3,5 kilograma trotila pa še inicialni eksploziv (250 g), tri vžigalnike zgoraj in dodatnega spodaj. So antimagnetne – celotno ohišje in vžigalnik sta plastična, tako da jih tudi z detektorjem ne moreš izslediti." Veliko pomaga, če tisti, ki je mine polagal, izdelava natančen načrt in ga ohrani za takrat, ko se je treba lotiti čiščenja terena.

Trenutno je, po zagotovilih Stjepana Romarića, teren v naši občini očiščen. Odstranili so 16 protitankovskih min in eno kumulativno, ki so jo (tako kot eno protitankovsko) morali uničiti na mestu. Kumulativna mina se je menda odbila od oklepa in se zvila, ni pa je razneslo. Deformiranih eksplozivnih teles pa ne smejo premikati. Zavarovati morajo okolje in jih razstreliti. Vso njihovo delo je počasno, ni norme, koliko morajo narediti, in čas tu nič ne šteje. Samo dobro opravljeno delo! Najdeno mino je treba zavarovati – to opravijo pomočniki, ki se razporedijo v krogu 200-250 metrov. Nekatere mine imajo tudi tempiran čas eksplozije... Verjetno z leti človek postane tudi nekoliko nervozen...

Stjepan z domačimi v Glini nima stikov že mesec dni. Pravi, da je njihova vas na meji: v sosedni so Srbi. Ne ve, kaj so imeli med seboj v vojni njihovi stari, a doslej niso s sosedi imeli nikakršnih problemov. Hodili so v skupno prodajalno, gostilne, ohranjali še kar normalne stike... Načrtuje obisk doma, a hkrati se zaveda, da povsem varno le ne bo. Tako kot mina: nikoli ne veš, kaj skriva.

Stjepan Romarić in E. Breznikar pred akcijo čiščenja

V občinskem štabu CZ

Strokovna enota OŠ CZ za odstranjevanje neeksploziranih bojnih teles se odpravlja v Krakovo

NAŠ GLAS

SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

Sklic zasedanja zborov SO Krško

15. SKUPNO ZASEDANJE

Zbora združenega dela, zbora krajevne skupnosti in družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Krško bo

V ČETRTEK, 18. julija 1991 ob 15. uri
v sejni dvorani »A« Skupščine občine Krško

Na dnevnem redu:

- pregled odgovorov na delegatska vprašanja in pobude ter nova vprašanja in pobude;
- predlog obrambno-razvojnega načrta za leto 1991;
- predlog Odloka o organizaciji in delovanju sistema za opazovanje in obveščanje v občini Krško;
- predlog Odloka o organiziranju Poklicne gasilske enote Krško;
- predlog Odločbe o uvedbi komasacijskega postopka na komasacijskem območju Krško polje I. v delu k. o. Senuše;
- predlog Odločbe o uvedbi komasacijskega postopka na komasacijskem območju Krško polje II. v delu k. o. Veliki Podlog in delu k. o. Drnovo;
- poročilo o delu Sodišča združenega dela v Brežicah v letu 1990;
- poročilo Družbenega pravobranilca samoupravljanja za občine Brežice, Krško in Sevnica za leto 1990;
- razno.

Vprašanja delegatov in odgovori

Spremembe v upravi

Po sprejetju aktov o novi organiziranosti državne uprave je skupščina zahtevala, da ji izvršni svet redno poroča o poteku in rezultatih reorganizacije in racionalizacije v državni upravi. Prvo tako poročilo je skupščina dobila februarja, v začetku junija pa je izvršni svet pripravil še naslednjo informacijo:

1. Od skupno sistemiziranih 120 delovnih mest je bilo popolnjenih 106 delovnih mest, in sicer 97 z delavci, ki izpolnjujejo vse pogoje po sistemizaciji, 9 delavcev pa je bilo

razporejenih k opravljanju del in nalog za določen čas zaradi nujnosti del v skladu z 2. odstavkom 14. člena Zakona o delovnih razmerjih.

Po opravljeni razporeditvi so marca dali odpoved na delovno mesto 3 delavci, aprila pa 1 delavec.

S tem se je popolnjenost delovnih mest zmanjšala na 102 delavca. Da bi se zagotovila popolnitev, kadrovska sestava in nadaljnje opravljanje nalog, je bilo razpisanih marca in aprila 11 prostih delovnih mest. Na razpis se je javilo 74 kandidatov. Od 11 sprejetih v delovno razmerje sta le dva izpolnje-

vala vse pogoje za zasedbo delovnega mesta za nedoločen čas, vendar vsi z ustrežno izobrazbo.

Na podlagi razpisov je bilo sprejetih 11 novih delavcev, tako da je sedaj popolnjenost naslednja: 95 delavcev za nedoločen čas, 18 delavcev za določen čas, skupaj torej 113 delavcev.

Za opravljanje del in nalog je s čakanja poklicanih 6 delavcev, tako da skupaj opravlja delo 119 delavcev.

2. Marca in aprila je bila opravljena prostorska premešitev delavcev upravnih organov, in sicer iz prostorov na CKŽ 59 in 30 na Cesto krških žrtev 14 in Šofersko ulico 1. Istočasno so se preselile politične stranke na Cesto krških žrtev 30, tja je bil premeščen tudi sodnik za prekrške.

Pri tem moramo povedati, da preselitev ni v celoti tekla po načrtu, ker so nekateri želeli ostati na istih lokacijah.

Vsi uporabniki novih prostorov so ob preselitvi prejeli pogodbe in so obvezni sami plačevati funkcionalne stroške.

Do 1. 7. je planirana popolna izpraznitev prostorov na CKŽ 30, tako da bodo zagotovljeni nastanitveni pogoji še za novonastalo stranko Sivi panterji.

3. Za celovit pregled in primerjavo popolnjenosti upravnih organov, sekretariata občinske skupščine, funkcionarjev in izpitne komisije v primerjavi s prejšnjim stanjem vam dajemo še naslednje podatke:

	Prej	Sedaj
funkcionarjev	7 (+ 17 vodij NOE)	12
upravnih delavcev	139	113
izpitna komisija	0	3
sekretariat SO	10	6
SKUPAJ	156	134

To pomeni, da se je število povečalo pri funkcionarjih (vodje upravnih organov) in pri izpitni komisiji za voznike motornih vozil. Pri izpitni komisiji je potrebno poudariti, da se financiranje zagotavlja z lastno dejavnostjo s pristojbinami.

Tako se dejansko iz čistega proračuna zagotavlja financiranje za 131 delovnih mest ali 25 manj kot prej.

4. Nadaljnje aktivnosti

Da bi rešili še nekatere nesmiselnosti, ki so jih dolžni izvajati upravni organi,

● intenzivno spremljamo novo nastajajočo zakonodajo z vidika izvedbe, ki povzroča prekomerno administriranje;

● nadaljevali bomo z informatizacijo, tipizacijo in mrežnim povezovanjem baz podatkov tako, da bi stranke čim prej prišle do rešenih vlog,

● poudarek je dan lastnemu in usmerjenemu izobraževanju za opravljanje nalog v upravnih organih,

● s sprejemom republiške zakonodaje za področje organiziranja in delovanja upravnih organov se pričakujejo nove spremembe, ki bodo pogojevale ponovne reorganizacije ter prenos pristojnosti na republiško raven, ob nastajanju te pa bomo vztrajali pri racionalnem organiziranju, ki ne bo pogojevalo novih obremenitev za skupnost.

Iz pobud in vprašanj delegatov zbora združenega dela ter odgovorov na seji 11. julija smo izbrskali:

– **SO in IS** morata poskrbeti, da se podjetjem v naši občini čim prej nadomesti vojna škoda.

Franc Črnelič

– **Franc Črnelič** je povedal, da službe družbenega knjigovodstva v tem času ne bodo dajale predlogov za stečaje slovenskih podjetij. Izločile bodo nekaj denarja, ki ga verjetno ne bodo nadomestili, zato bo pritisk na podjetja izredno velik. Računajo tudi na pomoč iz tujine. Največjo škodo v naši občini ima Transport Krško, močno pa so poškodovane tudi ceste. Podjetja bodo reševali s pomočjo kreditnih pogodb, ni pa še navodil, kdo bo njihov podpisnik. Nekateri upajo, da bo kredite prevzela občina, vendar so prilivi v občinsko blagajno te dni močno padli (na 64.000 dinarjev od običajnih 17 milijonov dinarjev). Transportu Krško bodo skušali zagotoviti vsaj minimalno pomoč.

– **Dr. Rudolf Ladika** je poročal, da je bilo v Krakovskem gozdu okoli 40 izbruhov in blodenj zaradi psihičnih kriz. Novinarji CNN pa so naši zdravniški ekipi pripeljali 4 ranjene vojake.

– **IS skuša doseči**, da bi zaščitne maske občanom prodajali brez prometnega davka.

– **Delegati so predlagali**, da bi na republiško skupščino dali pobudo, da se naša občina oprosti ekološkega davka. Vendar bi s tem oškodovali tudi naša podjetja (SOP, Kovinarsko), ki skušajo dobiti nekaj denarja iz tega davka.

Srednja šola Krško še nima ravnatelja

Na skupščinski seji 20. junija delegati edinega kandidata Lojza Štiha, diplomiranega politologa, niso imenovali za ravnatelja Srednje šole kovinarske in elektrotehnične usmeritve Krško. Zahtevali so, da morajo prijavljeni kandidati (četudi je kandidat samo eden) predstaviti svoje programe in koncepte razvoja šole. Delegati zbora združenega dela pa so na seji 11. julija imenovanje podprli, saj razpisni pogoji od kandidata niso zahtevali, da predloži program. SO Krško je sprejela sklep, da bo vsa imenovanja iz svojih pristojnosti opravila samo na podlagi predloženih programov.

Kot ustanovitelj bi SO Krško srednji šoli morala posvetiti več pozornosti, saj je kvaliteta kadrov, ki jih proizvaja ta šola, vedno bolj vprašljiva (**Vida Ban**). Dogaja se, da tudi tovarne v naši občini raje zaposlujejo kadre iz drugih šol. Srednja šola Krško je morda ena najvažnejših ustanov, saj se kovinska industrija v svetu vedno bolj razvija, nazaduje le v Sloveniji. Za uspešno proizvodnjo kadrov pa je potreben dober ravnatelj. Program mu lahko olajša uresničevanje zastavljenih ciljev, za katere je odgovoren (**Stane Sunčič**).

Srednja šola Krško potrebuje kvalitetnejši program, kot ga je imela do sedaj. Nima urejenih delavnic, pač pa zanje uporablja prostore za praktični pouk, čeprav po zakonu delavnice ne bi smele biti priključene šoli; izgublja ugled: odhajajo učitelji in učenci; šolske prostore uporabljajo tudi za privatne dejavnosti; ima nižje OD kot ostale šole v Posavju. Zato so delegati sprejeli pobudo, da je še pred imenovanjem ravnatelja potrebna ocena dejanskega stanja v šoli.

Nasipni materiali za ceste

Ljubomir Kovač (DPZ) sprašuje, zakaj ne more IGM Sava pripraviti materiala za fini tampion na cestah, ampak ga moramo dovažati iz sevniške in novomeške občine.

Franc Glinšek, sekretar sekretariata za gospodarsko infrastrukturo, pojasnjuje, da je izvršni svet s podjetjem IGM Sava že imel razgovore, direktor podjetja **Mihael Kežman** pa je pripravil naslednja pojasnila:

Že večkrat je bila v preteklih letih izpostavljena problematika materialov iz kamnoloma Gunte, predvsem materiala za vzdrževanje makadamskih cest, za izvedbo bankin in finnega planuma pri izgradnji novih cest, parkirnih površin itd. Zato je IGM Sava Krško pred štirimi leti pričela proizvajati dodatno frakcijo, in sicer od 0 do 45 mm, ki ustreza zahtevam za izvedbo navedenih del. Tega materiala je vedno na zalogi v zadostnih količinah.

Delegati zbora združenega dela so na seji 11. julija dali pobudo, da SO Krško enotam TO izreče priznanje za njihov pogum in uspeh pri obrambi Slovenije.

Pri tem naj opozorim, da kupci, posebno to velja za KS, običajno kupujejo material od stene, ki pa ni primeren za izvedbo finega planuma.

Pri kvaliteti frakcije od 0 do 45 se občasno pojavljajo pripombe, da ima le-ta premalo finih delcev, kar otežuje vgradnjo. Zato smo nabavili dodaten drobilec, ki bo odpravil tudi to pomanjkljivost. Drobilec bo najkasneje julija začel obratovati, tako da bodo odpadle pripombe v zvezi s kvaliteto materiala.

Javni pravobranilci bi morali biti odločnejši

Nada Fink

Na skupščinskem zasedanju so delegati za javno pravobranilko Javnega pravobranilstva Celje imenovali **Nado Fink**, diplomirano pravnico s pravosodnim izpitom. Nekateri delegati so menili, da mora oblikovati program o izboljšanju svojega dela. Vendar so drugi ugovarjali, češ da javni pravobranilec dela po zakonu, ki natančno opredeljuje njegove funkcije, in se ukvarja s problemi, ki se v določenem trenutku pojavijo, zato zahteva po programu ni smiselna.

Pri ocenjevanju kvalitete opravljenega dela pa naj skupščini za osnovo služi ocena Zbora funkcionarjev Javnega pravobranilstva Celje (**Slavko Šribar**). **Branimir Vodopivec** je menil, da javni pravobranilci pri zastopanju KS niso dovolj uspešni in bi bilo za KS bolje, če bi smele najeti odvetnike. Čeprav javno pravobranilstvo dela po zakonu, bi pri svojem delu moralo biti odločnejše.

Pripomba uredništva: IS SO Krško je na eni svojih zadnjih sej razmišljal tudi o tem, da bi zaradi preobilice dela, ki jo navaja tudi celjska pravobranilka, ustanovili javno pravobranilstvo za Posavje.

Iz skupščinskih klopi: Tudi Romi so enakopravni državljani

Delegati so na skupščinskem zasedanju 20. junija sprejeli **poročilo o delu Postaje milice v Krškem**. Izglasovali so pobudo za čimprejšnjo ureditev kazenske zakonodaje v Republiki Sloveniji ter IS SO Krško dali nalogo, da pregleda Odlok o javnem miru in redu, sprejet leta 1982, in ga prilagodi seda-

njim zahtevam. Postaja milice je dala pobudo, da občani prijavljajo divja odlagališča.

Razpravljali so tudi o (ne)učinkovitosti milice pri ugotavljanju povzročiteljev škode, predvsem Romov in onesnaževalcev okolja, ter kaznovanju. Ugotavljali so, da je način dela Romov tak, da jih je težko obtožiti, zato bodo potrebni dodatni ukrepi: kmetijska služba bo reagirala na vsak poziv krajanov ter vsako škodo ocenila takoj. Problem pa je, ker med prijavo in pravnim postopkom preteče dosti časa, kar prispeva k neučinkovitosti.

Potrebno bo urediti tudi kaznovalno politiko. Kršiteljev ne moremo ločevati po rasi ali narodnosti, saj so vsi enakovredni državljani. Tako je **Štefan Hren, komandir postaje milice**, izjavil: "Od miličnikov pričakujete, da bomo Rome kot kakšni silaki pretepali. Dokler sem jaz komandir, tega ne bomo po-

Štefan Hren

čelil" Romi naj povrnejo škodo, kot to določi sodišče. "Pri ocenjevanju škode pa lahko pride do zlorab, saj iste kmetije prijavijo stoođstotno škodo zaradi Romov, stoođstotno škodo zaradi pozebe, toče, suše, to pa je skupaj štiristoođstotna škoda, ki pa ni mogoča," je dodal predsednik IS SO Krško, Franc Čermelič.

Muke po medobčinskem inšpektoratu

V Našem glasu št. 8 smo na 9. strani objavili uvodno razmišljanje načelnika Medobčinskega inšpektorata občin Brežice, Krško in Sevnica, mag. Miroslava Mikelna, ki ga je zapisal k letnemu poročilu svojih delavcev. Takrat smo tudi obljubili, da bomo problematiko iz poročil posameznih inšpekcijskih služb predstavili naslednjič, skupaj z razmišljanji in razpravami iz skupščinskih klopi. Zato vam sedaj predstavljamo najprej povzetke poročil posameznih inšpekcijskih služb, na koncu pa še razprave, ki so se vnele med delegati na skupščinskem zasedanju 20. junija, kjer sta družbenopolitični zbor in zbor krajevnih skupnosti sprejela pobudo, da se poročilo medobčinskega inšpektorata sprejema enkrat letno, o problemih pa se po potrebi razpravlja večkrat.

Gradbena inšpekcija

V letu 1990 se je povečalo število gradenj poslovnih prostorov in poslovno-stanovanjskih objektov. Veliko je bilo adaptacij obstoječih prostorov, predvsem v trgovine in lokale, manj pa je gradnje stanovanjskih in industrijskih prostorov.

Inšpekcijska služba je ugotovila, da investitorji ne poskrbijo za sanacijo konstruktivnih elementov pri starejših objektih, pri novogradnjah pa najpogosteje oddajo delo izvajalcem, ki zagotavljajo ustrežno kvaliteto teh objektov. Pri individualnih gradnjah skušajo investitorji privarčevati pri nakupu nekvoliteta materiala, strokovni nadzor pri gradnji pa je največkrat le formalen; ne poskrbijo za mnenje geologa o nosilnosti tal in pobočij, ustrežno temeljenje in stene ob hribini.

Povečalo se je število gradenj velikih hlevov in gospodarskih poslopjij v kmetijstvu, ki presegajo površino 200 kvadratnih metrov, ki lahko zaradi nepravilne gradnje ogrožajo okolje. Zato Zakon o graditvi objektov teh gradenj ne bi smel dovoljevati v lastni režiji.

Inšpekcija za delo

Sodeč po številu poškodb se je varstvo pri delu od leta 1989 bistveno izboljšalo. V Posavju se je pri delu v letu 1990 poškodovalo skupaj 1257 oseb, od tega 351 v občini Brežice, 645 v občini Krško in 261 v občini Sevnica.

Ob koncu leta je bilo v Posavju registriranih 115 novih zasebnih podjetij, ki že kršijo

predpise o delovnih razmerjih. Delavci, zaposleni pri obrtnikih, pogosto nastopajo delo pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi (tudi mesec ali več dni prej) ter so tako oškodovani za delovno dobo in ostale pravice. Obrtniki pogodb ne pošiljajo pravočasno upravnim organom, ki jih registrirajo in ugotavljajo njihovo zakonitost. Kršijo tudi odločbe o osebnih dohodkih: izplačujejo nižje osebne dohodke, kot to predvideva kolektivna pogodba, celo nižje od najnižjih predvidenih OD, brez dodatkov za delovno dobo in ostalih dodatkov.

20 podjetij še ni uskladilo splošnih aktov z zveznim in republiškim zakonom o delovnih razmerjih. Več kot polovica podjetij še ni uskladila svojih splošnih aktov s sedaj veljavnimi predpisi o delovnih razmerjih.

Inšpekcija za ceste, cestni promet in vlečnice

Inšpektor za ceste je v preteklem letu sodeloval v komisijah, ki so pregledovale nove poslovne objekte za dejavnosti, ki bi lahko povzročale ovire ali nevarnosti v cestnem prometu. Zaradi pomanjkanja normativov in standardov o prometni tehniki in nedorečenih upravnih postopkov o prometni varnosti so morali iskati kompromise.

Predpisi ne določajo minimalnega vzdrževanja, zato so sanacijo nevarnih mest na cestah izvajali le po lastni oceni. Poseben problem so tiste nevarnosti na cestah, za odstranitev katerih so potrebna večja finančna sredstva.

Miroslav Mikeln

Zaradi sprememb delovnega časa in načina financiranja delavskih prevozov se je spremenil tudi vozni red javnega potniškega prometa, to pa je povzročilo množične kršitve predpisov. Zaradi števila in konkurenčnosti prevoznikov v regiji je usklajevanje in sodelovanje med njimi resen problem za kvaliteten potniški promet.

Vlečnice zaradi pomanjkanja snega že nekaj časa ne delujejo, zato njihovo vzdrževanje postaja vse večji problem.

Požarna inšpekcija

V preteklem letu so za izdajo potrdil za obrtna dovoljenja komisijsko pregledali več trgovin in prostorov za uslužnostne obrti, med njimi veliko trgovin z nevarnimi snovmi. Pogosto so ugotovili kršitve osnovnih požarnovarstvenih ukrepov.

Založene so poti umika, gasilne naprave, sredstva za gašenje so nekompletne, po-

manjkljivo je vzdrževanje kurilnih, dimnovodnih, plinskih in drugih naprav, ljudje ne upoštevajo prepovedi kajenja, zasilna razsvetljava ne deluje. Posebno problematično je vgrajevanje cistem za kurilno olje v stanovanjske in druge objekte, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev. Tako postavljene cisterne so nevarne, ker se olje lahko razlije v druge prostore in možnost požara je tako večja. Plinske naprave niso v primernih prostorih ter niso redno pregledovane.

Predvsem novonastala podjetja nimajo pravilnikov o varstvu pred požarom ter strokovnih oseb za izvajanje požarnovarstvenih ukrepov, zaposleni pa se ne izobražujejo o nevarnostih požara in gašenju. Vse objekte bi bilo potrebno pregledati vsaj enkrat letno, česar pa en sam požarni inšpektor ne zmore.

Urbanistična inšpekcija

Vzroki za nepravilne posege v prostor so samovolja občanov (investitorjev), zakonodaja, ki ne predpisuje učinkovitih ukrepov, blaga kaznovalna politika, kritično pomanjkanje denarja. Lansko leto je bilo v Posavju dosti več posegov v občinskih središčih in centrih krajevnih skupnosti, zaradi razmaha obrtnih dejavnosti in zasebnega podjetništva. Manj pa je bilo gradenj stanovanjskih hiš, zidanic, pomožnih gospodarskih objektov, in raznih posegov na obstoječih objektih. Nedovoljeni posegi v prostor se niso bistveno povečali.

Kmetijska inšpekcija

Novembrsko podivjano vodovje je na kmetijska zemljišča prineslo nerodoviten mulj, z nekaterih pa je odneslo ves omi sloj. Inšpekcija je dala pobudo za vzorčenje teh naplavin in navodila za sanacijo zemljišč. Analize niso pokazale čezmerne onesnaženosti tal.

Inšpekcija nadzoruje tudi pridelavo ekološko čiste hrane. Republiški zakon o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci določa, da se s sredstvi za varstvo rastlin ukvarjajo le podjetja, ki imajo za to usposobljenega strokovnjaka. Fitofarmaceutski pripravki so strupi, ki morajo biti pod posebnim nadzorom. Zakon dovoljuje njihovo prodajo le v posebnih trgovinah, kjer je zaposlen strokovnjak z visoko izobrazbo.

V Jugoslaviji se je pojavila nevarna bolezen OGNJEVKA, ki napada jabolane, hruške, kutine in nekatero okrasno drevje. Zato je KI poostrila nadzor nad uvozom, pridelavo in prometom sadnih sadik.

Pri Agrokombinatu Krško, Tok KTS so zaradi prenizke kakovosti iz prometa izločili 847 sadnih sadik in 82 trsnih cepljenk, ter 8 kg semena deteljno-travne mešanice in 19 kg pesticidov, ker jim je potekel rok uporabe. Za 5600 kg nabavljenega semenskega krompirja so določili rok, do katerega jim mora dobavitelj dostaviti manjkajočo deklaracijo o kakovosti sortnega semena.

Zakonodaje na področju vinarstva ne spoštujejo predvsem zasebni vinogradniki. V občini Krško je do predpisanega roka (30. no-

vembra) v register prijavilo pridelek le 25 odstotkov registriranih vinogradnikov, vsi ostali pa nimajo zakonske pravice, da bi prodajali vino letnika 1990. V register vinogradnikov tudi ne dajejo dejanskih podatkov o številu in sorti rodnih trsov.

Kmetijska zadruga Krško ni poskrbela za licenciranje plemenskih bikov in merjascev. Število krav v mlečni kontroli A se ne povečuje v toliki meri, kot je zainteresiranost rejcev.

Tržna inšpekcija

V preteklem letu ni bilo nakupovalne mrzlice niti prikrivanja zaloga. Kostak Krško tudi po izdaji odločbe ni vrnil cen komunalnih storitev na 19. 12. 1989, zato je TI dala predlog za gospodarski prestopok Temeljnemu javnemu tožilstvu Novo mesto ter določila kazen 319.386,65 din.

V preteklem letu je nastalo veliko zasebnih podjetij, ki so začela delovati brez dovoljenja upravnih organov občine Krško. Petim podjetjem so izdali predlog za gospodarski prestopok, 4 zasebne gostince, ki nočejo izobesiti cenikov, ter 2 zasebna gostinca so zaradi nedovoljene dejavnosti prijavili sodniku za prekrške. Prejeli so 25 reklamacij o storitvah zasebnikov in jih 5 napoliti na sodišče.

Vodnogospodarska inšpekcija

V Posavskih potokih so pogosto opažali pogine manjšega števila rib, kar je verjetno posledica izlitja ostanok škropiv v strugo, gnojnice, pranja različne mehanizacije, odlaganja rabljene embalaže, neurejene kanalizacije. Pravih vzrokov niso ugotovili.

V tovarni Videm so do 31. 3. določili rok za izdelavo popolnega sanacijskega programa za izboljšanje kakovosti odpadnih voda. Tovarna je program izdelala, za realizacijo pa si je postavila predolge roke. Drugi največji onesnaževalec Save je farma prašičev Pristava. Mercator-Agrokombinat Krško je v številne študije vložil po oktobrski vrednosti 400.000 DEM, veliko denarja pa je odštel tudi za kazni, ki jih je določilo sodišče.

Geološkemu zavodu Ljubljana so prepovedali nadaljevanje pripravljanih del za globoko raziskovalno vrtno v gramoznici Brege, ker ni imel vodnogospodarskega dovoljenja.

Elektroenergetska inšpekcija

V preteklem letu niso uspeli sanirati starih transformatorskih postaj in potrebnih razvodov v starem delu Krškega, to naj bi uredili v naslednjem letu. Elektrovleka, ki napaja Videm in mesto v RTP Krško, povzroča motnje elektronskih naprav pri tehnoloških procesih, glede tega bodo ukrepali v letu 1991.

Ugotovili so, da so ustrezni strokovnjaki z elektrogospodarskega področja le v Vidmu in Elektrodistribuciji Krško, v drugih obratih pa jih ni.

Veterinarska inšpekcija

V občini Brežice se je pojavila kuga prašičev, zato je VI Krško odredila cepljenje proti kugi v vseh organiziranih rejah prašičev, tudi v vaseh, ki mejijo na farmo prašičev Pristava. Zaradi ostrih ukrepov se bolezen v občini Krško ni razširila.

Steklina se je pojavila v manjšem obsegu kot prejšnja leta. 12 lastnikov psov so prijavi, ker njihovi ljubljenci niso bili cepljeni. Hemoragično bolezen kuncev in zajcev, ki je v občini Krško povzročila velik pogin kuncev, so s pomočjo cepljenja zaustavili. Zaradi vnetja vimen pri kravah je 20 odstotkov mleka v občini Krško slabe higienske kakovosti.

Sanitarna inšpekcija

Naloga SI je preventivno delovanje za zdravje prebivalstva, zato bo za preiskave v bodoče potrebno zagotoviti večja finančna sredstva. Zakonodaja o zdravstvenem nadzoru nad živili predvideva odvzem 7 vzorcev živil na 1000 prebivalcev. V Posavju pa so odvzeli le 31 vzorcev, ne 350, za katere pa so opravili le mikrobiološke preiskave.

V vseh delovnih organizacijah so opravili kontrolo posebnih odpadkov, ki vsebujejo nevarne snovi. Ugotovili so, da so ti odpadki še vedno velik problem, ki ga delovne organizacije rešujejo s kurjenjem ali odlaganjem na sanitarno deponijo. Odlagališča za te odpadke v Posavju nimamo, zato se kopičijo na dvoriščih podjetij.

Opravili so preglede zaloga polikloriranih bifeniлов in proizvodov, ki vsebujejo te substance, in podatke posredovali republiškeemu sanitarnemu inšpektoratu, saj Jugoslavija sodeluje v posebnem mednarodnem programu o kemikalijah, kjer je izpostavljena problematika neškodljivega uničevanja zaloga PCB, za kar je možno angažirati posebna finančna sredstva. Na območju Posavja PCB vsebujejo kondenzatorji v kompenzacijskih napravah, skupaj jih je 5924 kg.

Na območju cele regije je veliko divjih odlagališč, kar lahko pripišemo nekulturi in neosveščenosti ljudi. Občina Krško je izvedla sanacijo, vendar se na teh mestih spet pojavljajo smeti in odpadki. Ta problem bi lahko rešili z organiziranim pobiranjem odpadkov in smeti po gospodinjstvih, po vaseh in večjih naseljih, z občasnimi odvozi kosovnih odpadkov.

Opravili so bakteriološke in kemične analize pitne vode iz vseh vaških vodovodov in ugotovili, da je bilo oporečnih 27 vzorcev od 69 odvzetih.

V stanovanjski soseski Grič v Krškem so od začetka oktobra do decembra 1990 zabeležili manjšo epidemijo hepatitisa. Izvora obolenja niso mogli odkriti. Po mnenju epidemiologa Zavoda za socialno medicino in higieno Novo mesto je eden od vzrokov izredno nizka prekuženost prebivalstva. V vseh treh občinah je bilo prijavljenih tudi več primerov enteroklotičnega obolenja.

Nadaljevanje na 15. strani

Prometnih prekrškov za nekaj sto tisoč din

“Je čas vojne in čas miru!” Ta stavek je postal že krilatica. V različnih kombinacijah daje različen podton besedam. Tisti udeleženci v krškem prometnem vozlu, ki so dobra dva tedna pričakovali kako ljubezljivo pisemce od “organov”, kot radi rečemo vsem, ki nas po dolžnosti in dobronamerno silijo v raj, so spričo vojaških operacij kar nekako pozabili na vse skupaj. Vojna postavi življenju druge vrednote in “organom” druge naloge. Trenutno niso prometni policaji in ni jim osnovna naloga, da nas prepričajo, naj se za božjo voljo čim bolj držimo cestnoprometnih predpisov in naj upoštevamo čim več navodil o varni vožnji, ki so nam jih nekoč davno v avto šoli vcepjali inštruktorji. Ob srečanju z njimi trenutno ne stopimo v nelagodju s stopalke za plin. Kvečjemu pozdravimo. Pa ni prav. Cestnoprometni predpisi namreč še vedno veljajo in povečano število prometnih nezgod, ki jih v zadnjem času beležijo naše statistike, ni samo plod nervoze in obremenjenosti s stresnim vožnjim stanjem v Sloveniji. Krivo je (ob zgoščnem prometu, ki se je z avtocest preselil na lokalne) tudi naše, recimo mu razuzdano obnašanje v prometu. Kot da zakon s svojimi omejitvami več ne velja. Kot da ni pisan za našo varnost, pač pa sam zase in za policaje.

Pa ni! Pisan je zato, da se ga, kolikor je mogoče, držimo tudi v vojni in izrednih razmerah, saj bomo sicer kaj kmalu podvojili število poškodovanih in mrtvih, ki ga navajajo poročila o vojaških operacijah. S prometnimi nesrečami. Voznike so zavedle prazne ceste, s katerih so se umaknili vsi, ki jim potovanje ni nujno. Nasproti pa so jim prihajali ravno tako amaterski rally vozniki, prepričani, da so ceste prazne, da policaji ne nadzirajo prometa...

Smo tudi v času počitnic. Počitnic, ko so starši morda še nekoliko bolj obremenjeni z različnimi skrbmi kot sicer, otroci pa se potikajo okoli, norijo ob cestah in po njih... Torej, spoštovani vozniki naše srenje: ne bojte se! Tokrat od krških policajev ne boste dobili plačilnega naloga in ne vabila od sodnika za prekrške. Samo opazovali smo v svoji akciji, kako se obnašate na cesti, in to vam bomo tudi predstavili. Sicer pa nesreča nikoli ne počiva, zato vendarle pazite na otroke, ki se sedaj, med počitnicami, igrajo ob cesti, na pločniku... Lahko se bo kateri zaletel za tovarišem, za žogo ali pa kar tako, pa ga boste imeli pred avtom ali pa kar na njem in nato na tleh...

Akcija Postaje milice in Našega glasa

Naša “zaseda” je bila tako postavljena, da so nas vozniki opazili šele zadnji hip. Nekateri pešci pa so si nas mimogrede ogledali in potem mirno prečkali cesto izven prehoda za pešce. Zato so si policisti privoščili tudi nekaj opozoril. Kršitelje so lepo poslali nazaj, na ono stran cestišča, in jih napotili k prehodu za pešce. Denarna kazen za takšen prekršek je sicer precejšnja.

Akcije smo se lotili na našo pobudo. Zdelo se nam je, da ob prometnih konicah na Cesti 4. julija med hotelom in križiščem pri Podmornici vlada nepopisna prometna zmeda in gneča. Ko človek sedi v svojem avtu in se z ostalimi vozniki vali skozi Krško, se včasih dejansko lahko počuti ogroženega. Vozniki so nedisciplinirani, svojo zamudo bi radi na vsak način nadomestili s pritiskanjem na plin, z brezobzirno vožnjo, izsiljevanjem prednosti... Pešci niso nič boljši. Švigajo čez cesto vsepovsod: predrzno, tvegano skačejo, tečejo, se vlečejo kot megla, se vmes še pripravijo z vozniki, gestikulirajo... Razen na prehodu za pešce, kjer jih je pravzaprav najmanj. Tam potrpežljivo čakajo na prečkanje ceste tisti, ki se zavedajo svoje ogroženosti, ali gredo čez tisti, ki vedo, da imajo prednost. Taki gredo čez cesto samozavestno, počasi, da dokažejo svojo moč. Vseeno jim je, če se jim počasi, obzirno bliža voznik, ki ve, da bi se lahko skidali čez cesto še dovolj zgodaj, da mu ne bi bilo treba vozila povsem ustaviti in prestaviti v prvo ali startati v drugi. Ne razmišljajo tudi o tem, da bo morda po sosednem vozem pasu pridrvel še en, brezobziren voznik, ki ne da nič na predpis, da se mora pred prehodom za pešce ustaviti vsaj takrat, ko tam kako vozilo že čaka.

Otvorjena z vrečkama, s po enim majhnim otrokom na vsaki strani, je ženska prečkala cesto izven prehoda za pešce – sredi popoldanske prometne konice. Koliko se takole obremenjena lahko zanese na svoj stisk roke, na uvidevnost ostalih udeležencev...?

Še in še bi lahko naštevali. Na krški postaji prometne milice smo hoteli povprašati, kaj lahko njihova služba stori, da vsaj ublaži tako stanje, saj je jasno, da vseh ne bo mogoče nikoli nadzirati, poloviti, kaznovati... Pogovor je pokazal, da pri teh stvareh še najbolj zaležeta preventivna dejavnost in taka uredi-

Delavke iz Laboda: tiste, ki gredo na popoldanski ših, so doma enega že opravile, tiste, ki so delale zjutraj, pa domači del še zanesljivo čaka. Utrujeno in pogosto apatično se pomikajo preko prehoda za pešce, tudi v najgostejši prometni gneči, ko tudi vozniki v avtomobilih niso ravno v najugodnejšem stanju in razpoloženju, saj tudi večina izmed njih že tovari svoj del delovnika na plečih...

Fantje so mislili, da imajo na prehodu za pešce prednost, pa so se podali čez cesto. Poštarju se je nekoliko mudilo, pa se je odločil kar za slalom med njimi...

Večino prečkanj cestišča izven prehodov za pešce smo zabeležili tam, kjer bi se morali v promet vključevati avtomobili: med pošto in Tobakovo trafiko. Če bi bili v Ameriki, bi si s tem pešci že priborili na tem mestu uradno zarisan prehod. Tudi bolj praktičen bi bil, saj se sedaj vozila, ki vozijo v obe smeri po Cesti 4. julija, in tista, ki se nanjo tu vključujejo izpred pošte ali trafike, samo ovirajo. Poudarjam, da je to samo moje nestrokovno mnenje, a mislim, da bi bilo povsem dovolj, če bi bil tu zarisan prehod za pešce in bi se hkrati v promet vključevala samo vozila s parkirišča pred pošto.

tev prometa, ki bo ljudi še najmanj navajala h kršitvam predpisov. Domenili smo se za skupno opazovalno akcijo in njeni rezultati (VAŠI rezultati, dragi vozniki!) so sedaj pred vami. Nekaj jih bomo predstavili v seznamu, nekaj pa s slikami. Pa nikar si ne mislite, da gre tu za "tiste druge", če vas ne bo na seznamu, saj bi podobna akcija prihodnjic lahko pokazala, da se VI na cesti v prometu ne obnašate nič lepše, zato vam svetujemo, da se nad vsem tem vsaj malo zamislite.

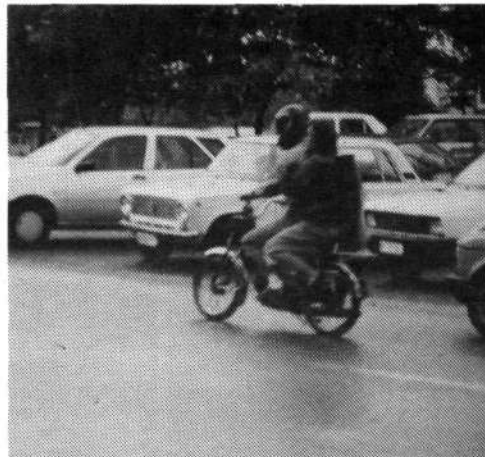
Motoristi so poglavje zase: objestna vožnja, brez čelade, prevažanje sopotnikov, dušilci na izpušnih ceveh...

Če je parkirišče pred pošto polno, si vsakdo pomaga, kot ve in zna. Tudi na pločniku se da avto pustiti za nekaj minut, kolikor traja popravek na pošti, banki, zavarovalnici... Mi smo ga pustili namenoma in videli smo, da je resnično napoti pešcem, ki pribežijo z one strani ceste. Nekdo pa si je mislil, da kjer je prostor za enega, je še za drugega...

V videmsko prometno konico sodijo tudi avtostoparji; stojijo kjerkoli in avtomobilisti se potem tudi ustavljajo kjerkoli, zato da jih poberejo...

Kar veliko je nepravilno naloženih tovornjakov, s katerih pada tovor. Za pest, dve veliki in še večji kamni ležijo na cesti in kdor je spreten, se jim ogne, kdor pa ni, si kupi nov plašč ali celo kolo. Tokrat je kamen odstranil pomočnik komandirja PM Anton Keše

Prehod za pešce pred Delavskim domom uporabljajo poleg pešcev tudi vozniki: za parkiranje in vključevanje v promet na Cesto 4. julija. Še eno nestrokovno mnenje nepoklicanega: zakaj ne bi prehoda nekoliko zožili ali celo prestavili in na koncu zelenice namesto zebrašnih črt uredili varen dostop na glavno cesto za vse tiste motorizirane udeležence v prometu, ki prihajajo izpred celega niza prodajaln na desni strani Ceste 4. julija?! Morda naši nasveti (želje in predlogi) niso najboljši. Morda sploh niso dobri. Zanašamo pa se na to, da bodo tisti, ki so z ureditvijo prodajaln, ki koncentrija veliko ljudi in avtomobilov na dokaj majhnem prostoru, našli najboljšo možnost.

Pregled prekrškov, ki smo jih skupaj s prometnimi patroljama ugotovili 18. junija 1991 med dvakratnim opazovanjem pred hotelom Srečni in v križišču pri Podmornici:

* voznik, ki ni ustavil vozila pred prehodom za pešce, ko ti stopajo nanj ali so že na prehodu	35
* izsiljevanje prednosti v križišču	3
* prečkanje ceste izven označenega prehoda za pešce	136
* ustavljanje vozila na mestu, kjer ovira promet	15
* nepravilno razvrščanje pred križiščem	3
* zavijanje v križišču brez nakazane smeri	37
* nepravilno prehitovanje v križišču	1
* nepravilno vključevanje v promet – vzvratno na cesto	1
* prehitovanje na prehodu za pešce (z ogrožanjem)	1
* hoja pešcev po vozišču	3

* vožnja po pločniku (otroci)	3
* neuporaba varnostne čelade	6
* prevoz oseb na kolesu z motorjem (stopalke, sedež)	2
* neupoštevanje znaka "ustavi"	10
* neregistrirana vozila	1
* vožnja brez prižganih luči skoraj vsi udeleženci	
* objestna in nepredvidna vožnja (na motorjih in mopedih)	4
* traktor brez zaščitnega loka	1
* izstopanje potnikov iz avtobusa izven vozišč	1
* inštruktor avto šole ni pripet (NM 205-399)	1

Seveda morate upoštevati, spoštovani bralci, vozniki, da smo vsi skupaj sposobni napraviti še celo goro prometnih kozlarj in da so med njimi nekatere tudi sila nevarne. Žal se vsega ne da popisati, številka na vseh tablicah se v naglici ne da videti, res je pa tudi, da smo si nekaj mirne duše lahko pustili tudi za drugič. Za opomin pa smo vam pripravili še fotodokumentacijo vaših grehov, pa si jo oglejte.

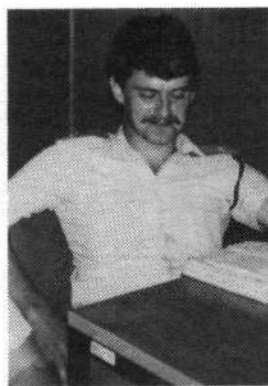
Ko pešci stojijo na označenem delu cestišča (prehodu), so vozniki dolžni ustaviti in jim omogočiti varen prehod. Ko se ustavi prvi avto, so se pred prehodom za pešce dolžni ustaviti vsi. Tule na sliki se ni držal predpisa, so pa to dolžnost zelo korektno opravili vozniki v avtih s številkami: NM 144-437, NM 116-267, NM 145-251 in zelen renault 9. Njim gre naša pohvala, ker bi bilo vse preveč tistih, ki bi jih hoteli na tak način pogrjati zaradi neupoštevanja določil zakona. Najbolj agresivno pa so to določila kršili vozniki v avtomobilih s številkami: NM 175-035, CE 250-456, NM 160-414, NM 126-500, LJ 594-395, CE 307-587, VA 881-62.

Izsiljevanje prednosti smo opazili pri voznikih z avtomobilskimi registrskimi številkami: NM 178-355, NM 140-187, NM 174-036, NM 169-331 IN MODER BMW.

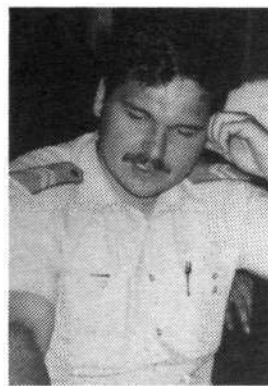
V naši akciji so sodelovali:

Anton Keše

Anton Vodopivec

Rudi Levec

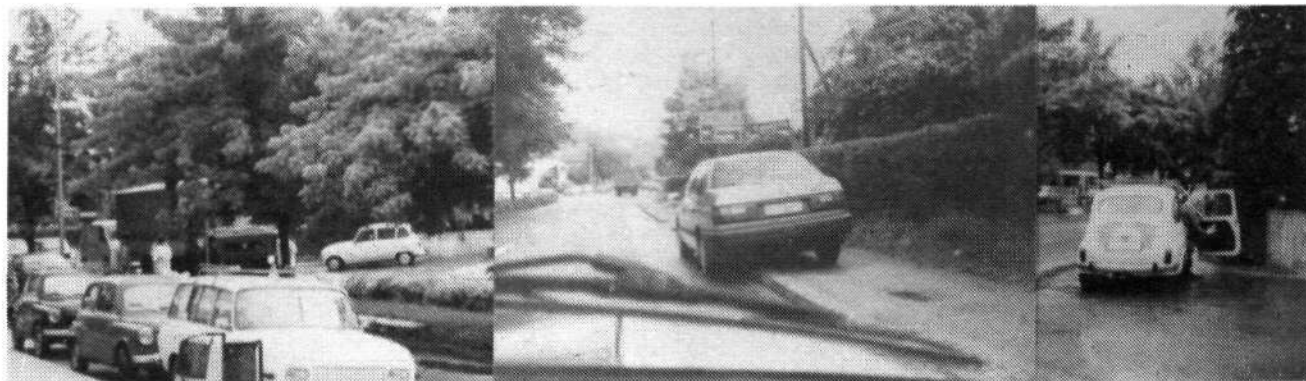
Mitja Švajger

Ivan Kostanjšek

Če si z osebnim avtom, se lahko stisneš v kot ali na pločnik in odložiš potnika, če pa imaš velik tovornjak, ga lahko ustaviš kar sredi ceste, pa bodo vsi lepo počakali, da potniki izstopijo... Zapisali smo registrske

številke tistih, ki so si privoščili tak manever (vsaj nekaterih): NM 103-665, NM 175-035, NM 174-036, NM 532-797, NM 166-358, NM 146-122, NM 114-757, CE 304-076, NM 152-113 IN ORANŽEN KOSTAKOV KOMBI.

Nadaljevanje z 11. strani

Sole in ustanove VVZ so zadovoljivo urejene in vzdrževane razen manjših izjem, katerih vzrok je prostorska stiska s pomožnimi prostori. V obratih družbene prehrane je snažnost zadovoljiva, živila pa neoporečna. Bolj problematične so razdelilne kuhinje, še posebno v začasnih objektih na gradbiščih.

Dvanajst delavcev v živilski stroki je bilo mandatno kaznovanih, ker niso nosili delovne obleke, pa tudi zaradi umazane halje.

Delegati zanimajo predvsem ekološki problemi

Delegati družbenopolitičnega zbora in zbora krajevnih skupnosti (zbor združenega dela ni bil sklepčen) so na skupščinski seji 20. junija 1991 sprejeli letno poročilo medobčinskega inšpektorata, z nekajtedensko zamudo pa so se jim pridružili tudi delegati zbora združenega dela.

Delegata Miran Resnik in Niko Žibret

Delegata **Nika Zibreta** (ZKS) je zanimalo, ali je inšpektorat sprožil kakšne akcije, da bi očistili nabrežje reke Save "cvetočega, podrtga drevja". **Miro Mikeln**, načelnik inšpektorata, je odgovoril, da bi inšpekcija lahko ukrepala le, če bi poznala konkretnega povzročitelja te svinjarije, ker pa ga ne pozna, je tudi ukrepati nemogoče. Niko Žibret je dal pobudo IS, da bi ta problem ob vse večji brezposelnosti rešili s pomočjo javnih del.

Jože Stibrič (ZKS) je menil, da je dosedanja organizacija inšpekcijskih služb e neučinkovita. Zameri jim, da jim manjka samoiniciativnosti. Opozoril je na črna odlagališča, sanitarno deponijo, zastarelo zakonodajo ter nevarno cesto Krško-Brežice, ki je inšpektorji ne opazijo. **Miroslav Mikeln** je odgovoril, da cestnoprometni inšpektor nima nobenih pristojnosti na tej cesti. Glede črnih odlagališč pa meni, da je potrebno urediti zakonodajo, ki bi od kršitelja zahtevala, da bi

prišel v soboto in nedeljo pospravljat: "Mislil, da ne bi nikoli več odvrzel kakšnega starega štedilnika," je zaključil.

Branimir Vodopivec (DPZ) je nadaljeval: "Lepe besede in prigovarjanja za čistejšo okolje nas ne bodo izučile. Sprejeti bomo morali stroge kazni: za vsak odvrženi štedilnik ali kos bele tehniko bi morali določiti kazen v višini dvakratne cene ali okroglo 1000 DEM, kot imajo to urejeno v Nemčiji." Opozoril je tudi na napačno cestno oznako

v Dolenji vasi pri prehodu za pešče ob vrtcu, kjer polna črta ne dovoljuje zavijanja na cesto za v Pesje.

Ko so razpravljali o gramoznici v Dolenji vasi, je gospod **Mikeln** dejal, da inšpekcija ne more ukrepati, ker je gramoznico odprla krajevna skupnost v dogovoru z lastnikom

Jože Stibrič

zemljišča. **Jože Stibrič** mu je oporekal, da je gramoznica že obstajala in ni bila na novo odprta. Ker so bila občinska sredstva za asfalt prenizka, je KS iskala druge načine. Jamo zasuti pa ni problem.

Vida Ban

Vida Ban je vprašala, kaj je z deponijo odpadkov pri Evaldu Vodopivcu v Brestanici. Načelnik **Mikeln** je odgovoril, da so primer pregledale ukrepale že vse možne inšpekcije in ustrezno ukrepale. Največje posledice za okolje so bile po lanskoletni poplavi in takrat je vodnogospodarska inšpekcija odredila čiščenje naplavine, kar je potrdila tudi republiška vodnogospodarska inšpekcija in dodala še nekaj ukrepov. Na vrhovnem sodišču pa sta bili obe odločbi zavrnjeni, zato je gospod Vodopivec postal "malo bolj korajžen" in ignorira ukrepe inšpekcije. Inšpekcija bo postavila rok za sanacijo. Če gospod Vodopivec ne bo izvršil teh ukrepov, bo IS odredil izključitev električne energije.

Delovnih sporov je manj, so pa težji

Posavsko sodišče združenega dela v Brežicah je bilo ustanovljeno (1974) še v duhu prejšnje ureditve, kljub sedanjim družbenim in ekonomskim spremembam pa očitno še ni preživela institucija. Čeprav je sodišče lani dobilo manj zahtevkov za obravnavo kot prejšnja leta, pa se je med njimi povečalo število težjih delovnih sporov. To je temeljna ugotovitev iz poročila, v katerem predsednik sodišča Franc Jankovič obvešča posavske občinske skupščine o delu sodišča v letu 1990.

Po podatkih iz poročila je število vloženih zahtevkov že po letu 1988 začelo upadati. Lani je sodišče imelo v reševanju 132 zadev, od tega 98 novih, in jih je rešilo 99. Opazno se množijo težji spori: zaradi prenehanja delovnega razmerja, osebnih dohodkov, odškodnin iz delovnih nesreč, stanovanjski spori. Pojavljajo se že tudi spori v zvezi s presežki delovne sile, vendar v manjšem številu, kot so na sodišču pričakovali – verjetno zaradi instituta presežkov, ki zagotavlja, da delavcu kot presežku ne preneha takoj delovno razmerje. Delavci sicer prihajajo po pravno pomoč, vendar tudi iz strahu za zaposlitev ne vlagajo zahtevkov za uvedbo postopka pred sodiščem. Sodišče pa samo opaža številne nezakonitosti in nepravilnosti pri odločanju o delavčevih pravicah. Predvsem zasebna podjetja so še daleč od urejenega poslovanja na področju delovnih razmerij. Tu opozarja predsednik sodišča na pomanjkanje vloge družbenega pravobranilca samoupravljanja, ki je lahko v določenih primerih operativno posredoval, sedaj pa je njegova funkcija v Posavju nezasedena.

Iz občine Krško je bilo lani več kot polovica sporov, v ostalih dveh pa več v Brežicah kot v Sevnici. Približno v petini primerov je sodišče zahtevkom ugodilo, okoli 23 odstotkov jih je zavrnilo, preostali so bili razrešeni s poravnavo ali kako drugače. Tretjino zadev je sodišče rešilo v času do 2 mesecev, nadaljnjo tretjino v 2-4 mesecih. V dobri četrtini spornih zadev so se udeleženci zoper prvostopno odločitev pritožili na Sodišče združenega dela Republike Slovenije. To je za 78 % zadev potrdilo prvostopenjsko odločitev, razveljavilo pa le za dobre 4 % primerov. Prav to razmerje med uspešimi in neuspešimi pritožbami, ugotavlja predsednik Franc Jankovič, kaže na dobro delo sodišča v Brežicah.

Kljub skromni kadrovski zasedbi – poleg sodnika, ki je hkrati tudi predsednik sodišča, je zaposlena le še ena administrativna delavka – je torej delo sodišča uspešno in ažurno. Zaostrovanje na področju delovnih razmerij, ki se je pokazalo ravno pri delu tega sodišča v preteklem letu, pa po mnenju Franca Jankoviča opravičuje obstoj take institucije, ven-

dar tudi nje spremembe ne bodo mogle obiti. "Po našem mnenju," je v zaključku poročila zapisal predsednik sodišča, "se bodo razmere uredile z izgraditvijo konsistentnega in modernega delovnopravne sistema, v katerem bodo jasne vloge imeli tako delodajalci kot delavci, svoje mesto pa tudi sodišče za reševanje delovnih sporov. Vedno bodo namreč na eni strani posamezniki in institucije, ki jim je malo mar zakonitost in pravičnost, na drugi strani pa njihove žrtve, in njim je v okviru pravne države namenjeno sodno varstvo."

Kdo bo varoval družbeno lastnino?

Družbeni pravobranilec samoupravljanja – institucija, katere vloga je varstvo družbene lastnine, dokler le-ta obstaja, in pravic iz delovnih razmerij, je bila v Posavju kadrovska zasedena le do konca lanskega junija. Dvakratni poskus, da bi se to mesto zapolnilo po preteku mandata prejšnjega pravobranilca, je bil neuspešen. Problemov, ki niso majhni, torej nima kdo reševati. O tem in o delu v preteklem letu poroča skupščini Dušan Dornik, zadnji vršilec funkcije družbenega pravobranilca v Posavju.

Dušan Dornik, ki mu je mandat pravobranilca potekel 16. junija 1990, je v prvi polovici tega leta obravnaval in rešil 30 zadev, med katerimi so prevladovale tiste s področja delovnih razmerij. V omenjenem času so se začele množiti kršitve delovnopravnih predpisov, pri čemer so prednjačili obrtniki in zasebni podjetniki. Vedno več je bilo primerov, ko niso prijavljali ali zaposlitev samih ali pa pogodb o njih. Tako zaposleni delavci niso socialno zavarovani in tudi čas take zaposlitve jim ne bo vpisan v delovno dobo. Kljub temu da je pravobranilec tesno sodeloval z obema delovnima inšpektorjema iz Posavja, pa vseh primerov ni bilo mogoče odkriti, saj delavci v strahu pred izgubo še tiste socialne varnosti, ki jim jo omogoča delo, kršiteljev ne prijavljajo.

S čisto posebnim problemom so se srečali delavci podjetij, ki imajo sedež izven območja Slovenije. Ko so ta podjetja ukinjala svoje enote v Sloveniji, so delavci najprej prejeli odločbo o prerazporeditvi v drugo republiko, nato pa sklep, da jim je ob razporeditvi prenehalo delovno razmerje. Hkrati so morali ti delavci še podpisati izjavo, da soglašajo s prenehanjem delovnega razmerja. Po vsem tem se je zgodilo, da jih v svoje varstvo ni hotel sprejeti zavod za zaposlovanje niti po sedežu matičnega podjetja niti po sedežu delavčevega stalnega bivališča. Povrh so bili takšni pojavi še politično obarvani.

V letu 1990 so se množično pojavljali tehnološki in ekonomski viški delavcev. Ugotavljali pa jih niso na podlagi objektivnih meril in kriterijev. Zato so se v (tudi dobro stoječih) podjetjih pojavljali nemiri, ki so imeli svoj dodatni vir tudi v interesih določenih skupin,

da bi na tak način dosegle kadrovske spremembe. V nekaterih primerih je mogoče z gotovostjo trditi, pravi Dušan Dornik, da je šlo za pojave, kakršni so bili značilni za obdobje zgodnjega kapitalizma.

Aprila sprejeti republiški zakon o delovnih razmerjih sicer vsebuje tudi t. i. konkurenčno klavzulo, ki pa je v zakonu le splošno določena in bi jo morale organizacije oziroma podjetja v svojih statutih konkretizirati. Ker pa tega marsikje v družbenih podjetjih niso storili, se dogaja, da direktorji in vodilni delavci teh podjetij ustanavljajo svoja zasebna podjetja, katerih dejavnost je enaka dejavnosti družbenega podjetja, v katerem so zaposleni. Pojav je še toliko težji, ker se ti primeri pojavljajo pri tistih družbenih podjetjih, ki so v težkem ekonomskem položaju ali tik pred stečajem.

Zaradi vseh navedenih pojavov bivši pravobranilec Dušan Dornik sklepa, da je ta funkcija potrebna vse dotlej, dokler obstaja družbena lastnina, in tako določilo bi po njegovem mnenju morali zapisati tudi v novih zakonskih aktih. Družbeni pravobranilec samoupravljanja mora vse do izročitve družbene lastnine v last znanemu titularju biti njen zastopnik in njen varuh, ne more pa njegove pristojnosti prevzeti kakšen "zastopnik države". Zato je nujno, trdi Dušan Dornik, da se funkcija družbenega pravobranilca kadrovske zapolni ali pa se poišče kakšen drug način delovanja te institucije.

Sistem za obveščanje

Služba za opazovanje in obveščanje v občini Krško doslej ni delovala stalno, ampak je bilo določeno, da se aktivira in deluje v določenem obsegu ob naravnih in drugih nesrečah, v celoti pa v vojni. Po novem predlogu, ki naj bi ga sprejela občinska skupščina, naj bi se ta sistem organiziral tako, da bi deloval neprekinjeno, to je vseh 24 ur na dan. Poleg službe za obveščanje (center za obveščanje, vizualne opazovalnice in enota za alarmiranje) naj bi bilo vanj vključeno še dopolnilno opazovalno omrežje.

Za neprekinjeno delovanje potrebuje služba stalno dežurstvo v centru za obveščanje. Dežurni delavec zbira podatke iz cele občine: iz tovarne Videm, NEK, zdravstvenega doma, postaje milice, Preskrbe, PGE, medobčinskega inšpektorata, od sodnika za prekrške, javnega tožilca ter drugih organizacij in institucij. V centru opravljajo dežurstvo tudi za poklicno gasilsko enoto, Kostak, cestno podjetje, veterinarsko postajo v Brestanici, medobčinski inšpektorat, sodnika za prekrške, preiskovalnega sodnika in javnega tožilca. To pomeni, da tiste službe, ki so imele doslej stalno ali občasno same organizirano dežurno službo (gasilci, Kostak, cestno podjetje), te ne bi več potrebovale.

Da bi bilo delovanje sistema učinkovito, pravijo predlagatelji, je treba v novi organiziranosti zagotoviti določena pooblastila dežurnemu delavcu v centru in stalno dosegljivost osebe, ki ima pravico ukrepati. Naslednja pogoja sta še ustrezna kadrovska zasedba in tehnična opremljenost.

Cilj, ki ga želijo s tako organiziranostjo doseči, pa je, da se ob posameznih nesrečah na kraju dogajanja zbere dovolj pravočasno obveščenih predstavnikov organov in organizacij s popolno informacijo o dogodku, kar omogoča popolnejšo oceno stanja, razlogov za nastanek nesreče in odločitev za ukrepanje.

Gasilci kot javni zavod

Poklicna gasilska enota Krško naj bi se na novo organizirala kot javni zavod. Ustanovitelj zavoda bi bila občinska skupščina. Kot ustanoviteljica bi občina imela obveznost, da skrbi za financiranje dela in razvoja PGE, ter pooblastilo, da določa število zaposlenih, sistemizacijo delovnih mest, da imenuje direktorja in še tri od petih članov sveta zavoda – organa upravljanja, ki bi odločal z večino glasov svojih članov.

Od nove organiziranosti pričakuje predlagatelj, to je izvršni svet, večjo operativnost, stabilnost financiranja in zadosti velik vpliv na razvoj te službe. Izvršni svet predvideva, da bi se po novi organiziranosti lahko zmanjšal administrativni del zaposlenih in tudi del operative. Po drugi strani pa bi se dejavnost PGE razširila – nove obveznosti bi bile dela na področju ekologije, prevozi ponesrečenecv in interventne dejavnosti v komunalni.

Predlog odloka o novi organiziranosti je pripravljen za obravnavo v skupščini. Izvršni svet je torej ponudil delegatom, da ga sprejmejo v enofaznem postopku.

Razvoj sistema obrambe in zaščite

V načrtu razvoja obrambe in zaščite v občini Krško, ki bo v obliki predloga tokrat obravnavan v skupščini, so opredeljene naloge in način financiranja tega področja.

Territorialna obramba se v celoti financira s sredstvi nacionalnega programa. V občini naj bi zato dobilo prednost financiranje potreb za organiziranje, opremljanje in usposabljanje za delovanje v primeru naravnih in drugih nesreč, to je civilne zaščite v celoti ter sofinanciranje organizacij in društev, ki se s svojo dejavnostjo vključujejo v sistem zaščite in reševanja (npr. zdravstvo, požarno

varstvo, socialne službe, radioamaterstvo itd.).

V načrtu za letošnje leto je predvidena izvedba nalog na področju obrambnih pripravljenosti, izpopolnjevanje sistema zvez in kriptozasčite ter opazovanja in obveščanja, usposabljanje prebivalstva, prenova in izpopolnjevanje enot civilne zaščite ter informatizacija.

Za izvedbo načrta je v proračunu planiranih 2,7 milijona din, kar predstavlja 79 odstotkov realizacije iz leta 1990. Zaradi velike ogroženosti našega območja z možnimi naravnimi in drugimi nesrečami je kar 40 odstotkov te vsote predvidenih za namene zaščite in reševanja.

Občina Krško

Uprava za družbene prihodke

Obvestilo zasebnikom, ki samostojno opravljajo dejavnost kot redni poklic, o posebnem prispevku solidarnosti v letu 1991

Z zakonom o posebnem prispevku solidarnosti v letu 1991 (Ur. list RS, št. 26/91), je predpisan posebni prispevek, s katerim se zagotavljajo sredstva solidarnosti za odpravljanje posledic poplav, ki so v prvih dneh novembra 1990 prizadele več območij v Republiki Sloveniji. Zgoraj navedeni prispevek so, med drugimi, dolžni plačati tudi zasebniki, ki samostojno opravljajo dejavnost kot redni poklic, in fizične osebe, ki so v delovnem razmerju (delavci).

Delavci plačajo poseben prispevek iz **bruto osebnega dohodka in bruto nadomestil osebne dohodka za čas odsotnosti z dela**, izplačanih za meseca junij in oktober 1991. Poseben prispevek se plača po stopnji 2,5 % za junij 1991 in po stopnji 2,4 % za oktober 1991.

Zasebniki, ki samostojno opravljajo dejavnost kot redni poklic, plačajo poseben prispevek od **bruto osnove in bruto nadomestil za čas odsotnosti z dela**, od katerih bodo za mesec junij 1991 obračunali prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in sicer po istih stopnjah kot delavci.

Če se za izpolnitev navedenih obveznosti dodatno organizira delo preko polnega delovnega časa do 30. junija 1991 oziroma do 31. oktobra 1991, se tako doseženi enodnevni osebni dohodki vplačajo v bruto znesku kot posebni prispevek solidarnosti (in se iz tega enodnevnega osebne dohodka ne plačajo davki in prispevki).

Odločbe o komasacijah

Skupščina občine Krško je v letih 1988 in 1990 uvedla komasacijski postopek na nekaterih delih komasacijskih območij Krško polje I in Krško polje II. Lastniki parcel na tem območju so se zoper odločbe o uvedbi postopka pritožili in Vrhovno sodišče je odločbe o komasacijah razveljavilo. Razlog: pomanjkljivo izdelan srednjeročni in dolgoročni občinski plan (slednji ni bil do takrat niti objavljen).

Po razsodbi Vrhovnega sodišča so bile v občini Krško sprejete spremembe in dopolnitve družbenih planov, ki so natančno opredelile, da se znotraj meja ureditvenega načrta Krško polje izvajajo tudi komasacije. Skupščina občine Krško zato ponovno predlaga izdajo odločb o uvedbi komasacij na območjih Krško polje I in II, kjer so že bile opravljene nekatere (ponekod tudi vse) faze komasacijskega postopka.

Občina Krško

Uprava za družbene prihodke

Obvestilo

Uprava za družbene prihodke občine Krško obvešča vse zasebnike, ki samostojno opravljajo dejavnost, da po Odloku o določitvi zjamčenega osebne dohodka (Ur. list RS, št. 2/91 z dne 28. 6. 1991) znaša zjamčeni osebni dohodek kot minimalni znesek, ki zagotavlja materialno in socialno varnost delavcev, za čas od 1. 7. 1991 naprej 7.100,00 din bruto, in najnižja pokojninska osnova po Sklepu o najnižji pokojninski osnovi in najnižji pokojnini za polno pokojninsko dobo (Ur. list RS, št. 2/91 z dne 28. 6. 1991) od 1. 5. 1991 dalje 8.492,70 din bruto.

Posebnega prispevka solidarnosti ne plačajo delavci, katerih bruto osebni dohodek ne presega najnižjega zneska, ki zagotavlja materialno in socialno varnost.

Posebni prispevek solidarnosti zase in za zaposlene delavce obračunajo in vplačajo zasebniki na zbirni prehodni račun dohodnine in drugih obveznosti, št. 51600-846-059-16.

Krško, 25.6.1991

Uprava za družbene prihodke
občine Krško

Prvi kostanjeviški duatlon je uspel

V organizaciji podjetja Otok iz Kostanjevice na Krki je bila v soboto, 15. junija, uvodna prireditev v okviru tekmovanja Triatlonske zveze Slovenije. Marljivi organizatorji so namreč uspešno izvedli I. kostanjeviški duatlon, ki je obsegal 3,5 km teka, 20 km kolesarjenja in še 6 km teka.

Tekmovanje je minilo brez zapletov, čeprav je imelo nemalo tekmovalcev velike težave z makadamskim delom kolesarske poti in z zelo slabo vzdrževanimi kostanjeviškimi lesenimi mostovi, ki so velika nevarnost že za navadne kolesarje, kaj šele za tekmovalce. Tekmovanja se je udeležilo 58 tekmovalcev z vseh koncev Slovenije in vsi so prav gotovo, kljub nekaterim težavam, zadovoljni zapustili Kostanjevico. Po končanem tekmovanju je bil (v izvedbi gostilne Žolnir) tudi kulturno-zabavni program za tekmovalce in ostale goste.

V absolutni razvrstitvi sta bila najhitrejša Nataša Nakrst-Kosmač iz Gorice in Vlado Kveder - Zlatarstvo Banič, ki sta prejela tudi posebni nagradi prireditelja tekmovanja.

Rezultati:

Članice: 1. Nataša Nakrst-Kosmač - K2 šport Gorica (1.19,42); 2. Barbara Cokan - Triatlet Celje (1.26,4). Super veteranke: 1. Greta Rozman - Kranj (1.22,46); 2. Marta Škapin - Triatlet Celje (1.48,00). Mladinci: Marko Dolenc - SK Brdo Ljubljana (1.10,10); 2. Matjaž Seljak - Ljubljana (1.17,29). Člani 1: 1. Vlado Kveder - Zlatarstvo Banič (1.08,50); 2. Borut Tomše - Brežice (1.09,15). Člani 2: 1. Jože Rogelj - Alpis Ljubljana (1.11,55); 2. Viktor Ekart - Rače (1.12,55). Mlajši veterani: 1. Jože Malnar - Ljubljana (1.10,47); 2. Srečo Pirnat - Ljubljana (1.10,47). Starejši veterani: 1. Milan Ivanetič - Beti Metlika (1.25,27); 2. Rudi Škapin - Triatlet Celje (1.27,29).

M. Z.

Proso kot krma, ljudska hrana in izvozni produkt

Na Krškem polju že pet let teče raziskovalno delo v okviru naloge Mešanice krmnih dosevkov. Katarina Kastelic, dipl. inž. agronomije, in njeni sodelavci z BTF v Ljubljani so lani vključili v nalogo tudi raziskavo Preizkušanje različnih kultivarjev prosa kot strnišnega posevka. Namen je ugotoviti, katera sorta prosa bi bila najuspešnejša glede na klimatske in talne razmere Krškega polja. Poseben poudarek bo na domačih sortah prosa, ki jih bodo preverili po pridelku glede na sorte tujega izvora.

Proso je bilo izbrano kot poskusna kultura za dosevke zaradi razmeroma kratke dobe vegetacije (nekaj čez 60 dni). Tako se koristno izrabi zemljišče po žetvi žita, pridelek pa je uporaben tako za živinsko krmo kot za ljudsko prehrano, ki vsebuje koristne učinkovine za ohranjanje delovanja nekaterih organov.

Zaradi opuščanja selekcije in vzgoje novih sort so bili pridelki prosa zadnja leta slabi. Zato bi bilo treba domače sorte prosa kultivirati in z njimi doseči boljši pridelek.

Kot strniščni posevek da proso seveda nižji pridelek, vendar bi prav izbrani kultivarji ob

optimalni obdelavi morali dati 2-2,5 t zrnja na hektar. Je pa to gotovo kultura, za katero v zadnjih letih zanimanje raste, posebno za prehrano. Obstajajo celo možnosti izvoza – v nordijskih državah narašča zanimanje za proseno zrnje, zlasti intenzivneje obarvano (temno rumeno, rdečerumeno, rdečerjavo).

Cilj naloge je ugotoviti sorto, ki v klimatskih razmerah Krškega polja daje najboljši pridelek; najprimernejši čas in način setve; potrebno količino gnojil, zlasti dušika; kako uspešno zatirati plevel, ki lahko pri prosu zmanjša pridelek tudi do 40 %.

Lani, v prvem letu preizkušanja, so v poskus vključili dve sorti: angleško proso in sorto smith iz Bačkega Petrovca. Žito je bilo posejano po žetvi pšenice z medvrstno razdaljo 25 cm. V dobi rasti sta bila oba kultivarja ocenjena z oceno 4 za splošni videz in z odlično oceno (5) za odpornost proti poleganju. Zagodli pa so jo ptiči; ker je bila zaščitna mreža prepozno postavljena, je bil pobrani pridelek manjši.

Angleško proso je dalo povprečni pridelek 12,4 dt/ha in se je bolje izkazalo od kultivarja smith (11,6 dt/ha).

V prihodnje bodo tudi na Krškem polju vključili še nove kultivarje, ki so bili drugod po Sloveniji že preizkušeni, ki so dali dober pridelek in so dobro odporni proti poleganju. Domnevajo, da bi nekatere od teh sort na Krškem polju morale dati dobre rezultate, saj je ocenjeno, da so pri nas glede na klimatske pogoje za proso odlične rastne razmere. Le sejati je treba čim bolj zgodaj, da je na voljo dovolj toplote in vlage.

Izkoristimo za strniščni posevek vse njive po spravilu žita

Žita zavzemajo pri nas v kolobarju dokaj pomembno vlogo. Odstotek žita je v različnih območjih od 10 do 30 %. Po pravilu žita je v naših podnebnih razmerah še veliko možnosti, da vključimo v kolobar določen strniščni posevek, ki nam daje DRUGI pridelek v istem letu. S strnišnim posevkom lahko tudi vplivamo na izboljšanje kolobarjenja, ker nam prav strnišni posevek lahko popravi vse tiste negativne posledice, ki jih puščajo za seboj žita – poslabšanje strukture, zaplevljenost, izsuševanje tal. Poleg nekaterih posevkov, ki lahko služijo kot ljudska hrana, npr. proso, ajda, repa in podobno, so predvsem na obratih, usmerjenih v živinorejo, zanimivi tudi razni krmni dosevki.

V poskusih smo v zadnjih nekaj letih preizkušali različne krmne dosevke z namenom, da ugotovimo, kateri od predvidenih možnih daje največji oziroma najbolj kvaliteten pridelek. Smotno je, da izkoristimo takoj po žetvi vsak dan. Poletne energije, ugodnih temperatur in dolžine dneva ne moremo nadomestiti z jesenskim časom, ko je dan krajši in so temperature nižje. Paziti moramo tudi, da v poletni suši zemljo čim prej površinsko obdelamo ter tako preprečimo izgubo vlage iz nižjih plasti tal.

Za strniščne krmne dosevke zemlje ni potrebno orati, temveč jo lahko obdelamo samo površinsko z grebačem oziroma s predsetvenikom, krožnimi branami ali frezo in zatem takoj posejemo. Tako omogočimo semenu hitrejši vznik, zmanjšamo stroške obdelova-

nja. Setev lahko združimo tudi z valjarjem, ki vzpostavi boljši stik s kapilarno vodo in s tem pospešimo vznik posevka.

V poskusih smo v letih 1988, 1989/90 smo na dveh različnih mestih preizkušali dvanajst mešanic krmnih dosevkov. V letu 1988 smo dosegli največji pridelek sveže krme s krmno mešanico jara grašica (40 kg) in silosirk (40 kg/ha) – 420 dt/ha sveže krme oziroma 54 dt/ha suhe snovi. Ne veliko slabše so bile tudi krmne mešanice jare grašice (40 kg/ha) s sudansko travo (30 kg/ha) oziroma jara grašica (40 kg/ha) s silosirkom (20 kg/ha) in su-

dansko travo (20 kg/ha). Silosirk in sudanska trava se razvijeta precej bujno, zato dajeta zelo ugodno oporo grašici. Prav tako dobra je bila tudi kombinacija ozimne grašice (30 kg/ha) s krmno ogrščico (8 kg/ha). Pridelek sveže krme je 385 dt/ha, suhe snovi 40 dt/ha. Ta krmna mešanica je tudi najbolj bogata po odstotku surovih beljakovin (23,6 %), pridelek surovih beljakovin pa je bil 944 kg/ha. Če upoštevamo stroške za seme, je ta mešanica najbolj ugodna, ker so stroški za seme najmanjši od vseh preostalih preizkušenih mešanic (993 din/ha).

Krmna mešanica jare grašice (50 kg/ha), krmnega graha (50 kg/ha) in ovs (80 kg/ha) je dala najmanjši pridelek sveže krme, pač pa je izredno bogata z beljakovinami (21,9 %, metuljnice). Skupni pridelek surovih beljakovin je bil od vseh mešanic največji – 1031,5 kg/ha.

Prednost metuljnic v krmni mešanici je poleg kvalitete pridelane krme tudi direktno v tleh. Metuljnice zaradi sožitja z bakterijami vežejo zračni dušik in na ta način si prihranimo izdatke za drago dušično gnojilo. V večini primerov se v gostem krmnem dosevku uniči tudi veliko plevela, ki po setvi vzkali in kasneje propade, ker nima dovolj svetlobe in prostora.

Rezultati poskusov v letu 1989 s krmnimi mešanicami so sledeči:

Največji pridelek sveže krme smo dosegli s silosirkom (528 dt/ha). Mešanici 6 in 8 se po kvaliteti ne razlikujeta, odstotek surovih beljakovin v suhi snovi je bil 16,0 oziroma 16,6 %. Tudi v pridelku sveže krme oziroma suhe snovi ni velike razlike. Obe krmni mešanici sta skoraj enako vredni.

V letu 1990 smo preizkušali 4 različne krmne mešanice. Zaradi dobrih rezultatov, ki jih daje silosirk oziroma sudanska trava, smo povsod v kombinacijo z jaro grašico vključili ti dve vrsti. Pridelki sveže krme so bili v mešanicah števil. 9–12 od 284 dt/ha do 530 dt/ha. Najmanjši pridelek je bil dosežen z mešanico števil. 11 – jara grašica (40 kg/ha), krmni grah (50 kg/ha) in oves (80 kg/ha). Po kvaliteti oziroma odstotku surovih beljakovin – 18,6 % v suhi snovi – je med najboljšimi v tem letu in temi štirimi mešanicami, pridelek sveže krme in suhe snovi pa je bil najslabši (284 dt/ha oziroma 57,1 dt/ha). Stroški za seme v tej sestavi so precej visoki. Iz opazovanj pa lahko tudi zaključimo, da daje oves preslabo oporo dvema bujnima leguminozama. Zaradi suhega vremena v letu 1990 je v posevkih grašice s sudansko travo ali silosirkom grašica v rasti zaostala, bujnejše pa sta se razvila silosirk in sudanska trava, ker jima ugaja toplo in suho vreme. Zaradi manjšega deleža metuljnic je bil odstotek surovih beljakovin v krmni mešanici manjši kot v drugih letih (5,7 oziroma 6,9 %), kar seveda vpliva tudi na skupni pridelek surovih beljakovin na hektar.

Za območje Krškega lahko predvidevamo, da sejemo krmne dosevke tudi še do konca julija, če ni mogoče prej, in jih pospravimo v času do konca septembra. V vseh primerih smo v približno dveh mesecih dosegli zadovoljljive pridelke. Opozarjamo pa, da vse krmne dosevke, v katerih je sestavni del mešanice jara grašica ali krmni grah, moramo pospraviti pravočasno. S poznejšim spravilom lahko izgubimo veliko pridelka, ker se ti dve metuljnici spustita po opori proti tlem, kjer pride do gnitja, poslabšanja kvalitete in izgube pridelka.

Strniščni krmni dosevek nadomešča v kolobarju ugodilke in popravlja vse negativne lastnosti, ki nastajajo v tleh po spravilu žita. V zelo intenzivnem kolobarju lahko krmne mešanice nadomestijo travno-deteljno mešanico

oziroma to, kar v praksi imenujemo počitek zemlje.

Katarina Kastelic,
Tatjana Štapić
Biotehniška fakulteta v Ljubljani
Oddelček za agronomijo

Tab. 1 Pridelki različnih strniščnih krmnih dosevkov
Krško

Tek. št.	Sestava mešanice	datum setve	datum spravila	Rastna doba dni	Pridelek		
					Sveže kme dt/ha	Suhe snovi dt/ha	Surovih beljakovin kg/ha
1	50 kg jara grašica+ 50 kg krmni grah+ 80 kg ovs	11.7.88	8.9.88	59	310	47,1	1031,5
2	30 kg oz.grašica+ 8 kg krmna ogrščica	"	"	"	385	40,0	944,0
3	40 kg jara grašica+ 30 kg sudanska trava	12.7.88	8.9.88	58	391	58,1	871,5
4	40 kg jara grašica+ 40 kg silosirka	"	"	"	421	54,0	853,2
5	40 kg jara grašica+ 20 kg silosirka 20 kg sudanska trava	"	"	"	385	59,5	797,3
6	40 kg jara grašica+ 20 kg silosirek+ 6 kg krmna ogrščica	15.8.89	17.10.89	63	528	79,9	1278,4
7	35 kg silosirka	"	"	"	596	103,6	1004,9
8	60 kg jara grašica+ 30 kg sudanska trava	"	"	"	480	82,6	1372,2
9	60 kg jara grašica+ 30 kg sudanska trava	7.7.90	11.9.90	66	491	108,3	1169,6
10	50 kg jara grašica+ 30 kg silosirka	"	"	"	530	95,9	661,7
11	40 kg jara grašica+ 50 kg krmni grah+ 80 kg ovs	"	"	"	284	57,1	1062,1
12	50 kg jara grašica+ 30 kg sudanska trava	25.7.90	21.9.90	58	465	104,2	593,9

Poročilo o delovanju NE JUNIJ 1991

Proizvedena električna energija: 332.204 MWh (neto).

Segrevanje Save:

- dovoljeni delta T: 3,0° C
- maksimalni delta T: 1,99° C
- povprečni delta T: 0,97° C

Tekočinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti v efluentih pred izpustom v Savo je bila v mejah za pitno vodo (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od največje skupne dopustne letne radioaktivnosti v tekočinskih efluentih (tritij – 20 TBq, ostali dopustni radionuklidi – 200 GBq):

- tritij 10,8 %
- ostali 0,15 %

Plinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti (na razdalji 500 m) je bila v mejah za zrak (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od letno dovoljene doze za NEK zaradi emisije na razdalji 500 m (50 mikroSv): 0,01 %

Radioaktivni odpadki

1. Število radioaktivnih sodov, uskladiščenih aprila:

- RAO srednje aktivnosti: 0
- RAO nizke aktivnosti: 0

2. Število vseh od sedaj uskladiščenih sodov: 8105.

Odgovor na odprto pismo

Odprto pismo kmetom Krškega polja, vodstvu M-Agrokombinata, IS Republike Slovenije, IS SO Krško in poslancem Republike Slovenije ni prvi in, prepričani smo, niti zadnji poskus vnesti negotovost in nezadovoljstvo med naslovnike (s posredovanjem nekaterih neresnic in potvorb), z namigi in vprašanji pa seveda izzvati sumničnja, ki so dobra iztčnica za najrazličnejše govornice in zaključke. Že večkrat smo na podobne izzive odgovarjali s pojasnili in dejstvi.

Tudi pisec zadnjega odprtega pisma očitno pozablja, ali pa dejansko ne pozna dogajanja, zato zahaja v nekatera ugibanja in potvarjanja dejstev. Tako je povsem zamlčano dejstvo, da je do sklica v pismu omenjenih sestankov prišlo na podlagi dogovora v organu poslovne enote Zadruga. Na tem sestanku so bili prisotni tudi nekateri člani iniciativnega odbora za ustanovitev kmečke zadruge. Vabila za sestanek s kmeti je podpisal predsednik organa in ne direktor podjetja. Namen teh sestankov je bil, da se na njih dajo predlogi za upravni odbor poslovne enote Zadruga. Nesporno je, da je bila udeležba na teh sestankih slaba. Dobra pa ni bila niti na sestankih v preteklosti. Izvolitev upravnega odbora je nujna – zaradi pooblastil, ki jih ima odbor na podlagi statuta podjetja.

Nesprejemljiva je trditev, da ni bil izpeljan noben dogovor med kmeti kooperanti in vodstvom Agrokombinata. Zahteva, da podjetje ostane enovito, je v popolnosti izpolnjena, saj se do danes ni odcepila še nobena od poslovnih enot, pa tudi za v bodoče ni takih teženj.

Da ustrezne zakonodaje, ki bi urejala področje zadrugištva, še ni, ni krivo podjetje oziroma njegovo vodstvo. To je vupanju, da bo zadržno vprašanje ustrezno zakonsko rešeno, odlašalo z dokončanjem reorganizacije. Ob tem je kmetom kooperantom ponujalo številne variantne rešitve organiziranosti. Vse bi bilečasne, do sprejetja ustrezne zakonodaje. Cilj vseh poskusov je bil vzpostavljjanje novih, osveženih blagovnih tokov in povečanje poslovnosti. Vendar pa predstavniki kmetov kljub vsemu vztrajajo pri svoji politiki, brez natančno prikazane predstave o tem, kako želijo biti organizirani. Bolj se zdi, da je namen le ovirati normalno delo in blokirati vzpostavitev učinkovite in uspešne organiziranosti ter tako slabiti proizvodnjo in gospodarsko moč podjetja. Namen vodstva podjetja pri reorganizaciji je bil vseskozi pošten in zato tudi vse razprave javne in odkrite. V razgovorih so sodelovali najvidnejši predstavniki kmetov in tudi tisti, ki so se odlikovali s svojimi izkušnjami iz dela v organih upravljanja. Tudi kmetje kooperanti so bili na primeren način obveščeni o procesih preoblikovanja delovne organizacije v družbeno podjetje.

Zahteva, da naj se ne ukinjajo nekateri programi, je, milo rečeno, nerazumljiva. Ne vemo, katere programe ima pisec v mislih. Pri tem lahko povemo samo to, da se bo morala tudi poslovna enota Zadruga obnašati povsem poslovno, kar drugače pomeni, da

bo izvajala samo tista dela in tiste programe, ki ji bodo prinašali dohodek. Nihče ne bo mogel preprečiti ukinitve tistih dejavnosti, od katerih poslovna enota ne bo imela neposrednih koristi, ali drugače povedano: če bodo kmetovalci opuščali pridelovanje posameznih kmetijskih kultur, potem je povsem razumljivo, da le-te več ne bodo predmet poslovanja, ne samo te poslovne enote, pač pa tudi drugih.

Vodstvo podjetja se ni odločilo podariti 51 % podjetju Mercator in s tem "razbiti" podjetje, kot je to razumeti iz pisma, vendar se vključuje v tokove sprememb, predvidene z Zakonom o podjetjih kot potrebne za prehod v tržno gospodarstvo.

Realizirana je ena od možnih vrst povezovanja podjetij s pomočjo ustanovitve "krovnega" podjetja, katerega so ustanovila družbena podjetja s prenosom dela poslovnega sklada na to podjetje, "krovno" podjetje pa je nato preneslo tako pridobljeno premoženje

nazaj na matična podjetja. Večinski delež kapitala krovnega podjetja ne pomeni omejevanja in nadziranja, temveč nadziranje, ki je značilnost holdinške družbe, v katero naj bi se razvil Poslovni sistem Mercator.

S to povezavo, zapisano v pogodbi o ustanovitvi Poslovnega sistema Mercator d.d., so podjetja – delničarji obdržala vso svojo samostojnost pri ustvarjanju dobička in razpolaganju z njim.

Sledi pa še dokončni proces privatizacije in lastninjenja, ki ga bo uredila prihajajoča zakonodaja.

Grožnje, pritiski in celo izsiljevanje postajajo sestavni del našega življenja. Blokade cest in demonstracije moči so samo dokaz in potrditev dejstva, da razum izgublja svoj pomen, vse bolj pa se uveljavljajo zakoni močnejšega, to je sile in pritiskov, pri čemer pa sta brezobzirnost in pohlep posebej spoštovani vrline. Čas brezpravja pa daje možnost, da nekateri brezobzirno posegajo v pravice drugih.

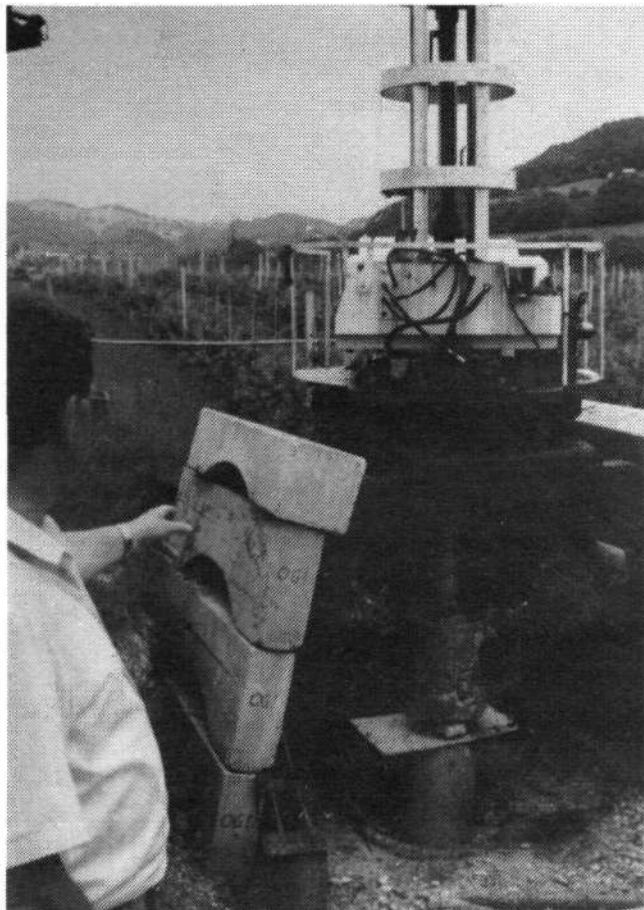
Predlagamo razum, trezen premislek in pameten razgovor. Ne dopustimo, da bi resna prizadevanja najbolj odgovornih ljudi, ki v vsej tej naši zmedeni vsakdanjosti iščemo možnosti rešitve iz krize pa tako tudi poti za naš boljši jutri, nekdo oklical za farso ali celo življenjsko burko. Časi so preveč resni, da bi tako ocenjevali delo.

Direktor:

Ivan Kozole, kmet. ing.

Vodnjaki namesto savske vode

Med načrti za razvoj kmetijstva v naši občini je tudi izgradnja namakalnega sistema. Doslej so vodo za namakanje črpali iz Save, vendar je postopek tehnično zahteven in drag pa še savska voda je vedno bolj dvomljive kakovosti. Novi namakalni sistem bo dobival vodo iz vodnjakov, eno od vrtin zanje so že v začetku junija dokončali v Vrbinu. Za 30 hektarov površin bi Agrokombinat potreboval štiri take vodnjake z zmogljivostjo po 60 litrov vode v sekundi. Razen za namakanje bodo vodo potrebovali tudi za oroševanje ob slani. Črpalke bodo namesto elektrike poganjali traktorji. Tako bodo odpadli stroški za energijski prispevek in za vzdrževanje električnih naprav.

S černobilskimi otroki v Nerezinah

Občinska zveza prijateljev mladine Krško je Republiškem sekretariatu za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo ter Zvezi prijateljev mladine Slovenije ljubeznivo ponudila organizacijo bivanja otrok iz Rusije in Belorusije ter njihovih sedmih spremljevalcev v Pionirskem naselju Počitniške skupnosti Krško v Nerezinah. Gospa Vida Ban nam je povedala, kako je potekalo njihovo počitnikovanje.

47 otrok ja skupaj z učitelji, vzgojitelji ter zdravniki od 10. do 28. junija uživalo v lepem in zdravem okolju, kjer so se rekreirali in učili plavati. Z njimi so bili tudi sekretarka ZPMS Ivanka Mali kot pedagoški vodja, Stane Iskra, ki je poskrbel za izvajanje programa Šole zdravega življenja, prevajalka Valentina Mavsar, in Rezi Pirc predsednica komisije za letovanje otrok iz naše občine, ki je skrbela za celotno organizacijo.

Za prijetno počutje otrok so vsak svoj delež prispevali NEK, Lisca Sevnica, Kopitarna Sevnica, Jutrjanja Sevnica, Preskrba Krško, Lekarne Brežice, Krško in Sevnica, SO Krško, OŠ Globoko, Pišce in Brežice, Ivan Tomše in Marija Kožar iz Brežic, Žito-Imperial Krško, Vino Bizeljsko Brežice, Drogerija Ana Krško, Agrokombinat Krško, OZDPM, sindikalna organizacija Krško, Zeleni Krškega. Poskrbeli so za stroške bivanja ter obutev, oblačila in razne priboljške. Otroci so dobili nekaj gotovine za spominke, občinska sindikalna organizacija pa je poskrbela tudi za sladoled. Ob odhodu so otroci za spomin dobili vrečke z izdelki posavskih podjetij.

Zaradi vojnega stanja je OZPM Krško imela nekaj težav z organiziranjem prevoza iz Nerezin do letališča Zagreb. Na pomoč ji je priskočila Počitniška skupnost Krško, ki je za prevoz najela rent-a-car Kompas iz Lošinja. V Zagrebu so se od mladih gostov poslovili tudi predstavniki Zveze otrok Hrvaške, ki so jim pred odhodom organizirali topel obrok.

Veliko smo od spremljevalcev slišali o razmerah, ki vladajo v njihovem domačem kraju; živijo v krogu 300 km od černobilskega reaktorja, pomoč, ki so jo kot ponesrečenci dobili od države, je minimalna - 10 rubljev, medtem ko je cena breskev spomladi od 5 rubljev za kilogram poskočila za trikrat. So iz ruralnega okolja, ki je doslej uspevalo zagotavljati samooskrbo, sedaj pa to zaradi kontaminacije ni več možno. Zato je do hrane lažje priti v mestu. Od voditeljice skupine, sicer šolske inšpektorice Svetlane, smo izvedeli, da so otroci hitro utrujeni, da pogosto krvavijo iz nosu, obolevajo, so neodporni, podhranjeni... V času njihovega bivanja v Sloveniji (najprej na Gorenjskem in nato še v Nerezinah) se je menda marsikaj zasukalo na bolje. Seveda ima vsak otrok pravico samo do enkratnih tovrstnih počitnic v zdravem okolju. Skušali smo ugotoviti, koliko je tistih, ki nikoli ne bodo imeli niti te, ene priložnosti. Namreč: ne glede na to, da je vsako olajšano življenje neprecenljive vrednosti, smo skušali ugotoviti, koliko ta zunanja pomoč otrokom sploh pomeni v celotni prizadeti populaciji. Očitno pa spremljevalci skupine sploh niso mogli uskladiti svojih stališč, za kolikšno število prizadetih otrok gre, zato tudi učinka akcije ZPM Krško nismo mogli oceniti.

Stane Iskra je svoj program iz "sindikalne" Šole zdravega življenja preizkusil tudi na ruskih otrocih. Pravi, da gre samo za to, da s programiranimi zmernimi fizičnimi aktivnostmi povečajo vpliv naravnih dejavnikov (aerosolov, čistega zraka, morske vode...) na otroški organizem. Vsi otroci so tudi že splavali in so sila vztrajni: brez pomisleka se spustijo v morje, čeprav voda še zdaleč ni prijetno topla. Pri otrocih je opazil veliko deformacij (gibala!), ki pa nikakor ne morejo biti posledica černobilske nesreče, pač pa so prej plod dolgoletnega zanemarjanja telesne aktivnosti v šolah. Skratka, dobil sem vtis, da gre za podobne probleme kot pri naših otrocih, ki so zlasti v nižjih razredih prepuščeni (ne)milosti učiteljeve naklonjenosti do telesne vzgoje, kasneje pa urniku z dvema telovadnima urama na teden.

Ena izmed delegacij občine Krško je otroke v Nerezinah obiskala v prvi polovici junija. V njej so bili Ida Novak-Jerele (NEK), Vida Ban (ZPM Krško), Vojko Omerzu (župan), Niko Žibret (RS za izobraževanje), Franc Babič (Radio Brežice) in vaš novinar.

Vojko Omerzu je v pozdravu otrokom in njihovim spremljevalcem poudaril, da smo se v Sloveniji in v občini Krško zelo potrudili, da bi jim vsem pri nas bilo ugodno. Koliko smo pri tem uspeli, naj presodijo sami. "Želim, da bi po kratkem času, ki ga boste prebili tukaj, ponesli s seboj vtis o dobroščnosti naših ljudi in o lepoti naše domovine... Upam, da se boste še kdaj lahko vrnili k nam, če ne prej, pa takrat, ko boste zrastle!"

Ob pogledu na razigrane otroke, nahranjene, osončene in sodobno oblečene (darila naših podjetij), se nam je skoraj vsem obiskovalcem utrlila (prisežem, da brez zlobe!) približno enaka misel: sedaj, po tej generalki, bi lahko podobne humanitarne akcije začeli organizirati za naše otroke iz številnih družin, ki si že težko privoščijo dovolj zdrave hrane, da o sodobni obleki in počitnicah v zdravem morskem okolju niti ne govorimo.

Rezultati analize o pripravljenosti brezposelnih za vključevanje v izobraževanje, občasna dela ter samozaposlitev

Kot ste bili že seznanjeni, smo v mesecu juniju organizirali sestanke z brezposelnimi osebami v vseh treh posavskih občinah.

Vabila je prejelo 1020 iskalcev zaposlitve, in sicer 59 % nezaposlenih Brežičanov, 31 % Krčanov in 51 % Sevnčanov, sestanka pa se je udeležilo 405 oseb (178 Brežičanov, 145 Krčanov in 82 Sevnčanov), ki so tudi odgovorile na pripravljen vprašalnik.

Ker smo naknadno posredovali vprašalnike tudi nekaterim brezposelnim osebami, ki se sestanka iz upravičenih razlogov niso mogle udeležiti, je bilo v končno obdelavo vključenih 416 vprašalnikov, in sicer 183 brežiških, 147 krških in 86 sevnčanov.

Iz spodnjega pregleda je razvidna kvalifikacijska struktura nezaposlenih, ki so odgovorili na omenjene vprašalnike:

st. izobr.	I.	II.	III.IV.	V.	VI.VII.	SKUPAJ
POSAVJE	162	18	131	98	7	416
%	39	4	31	24	2	100
BREŽICE	61	7	61	51	3	183
KRŠKO	64	6	45	28	4	147
SEVNICA	37	5	25	19	-	86

Sicer pa je iz analize odgovorov mogoče povzeti naslednje osnovne ugotovitve:

Kar 87 % vprašanih izkazuje pripravljenost za pridobitev novih znanj in izkušenj, ki posamezniku olajšajo iskanje dela, saj mu nudi možnost opravljanja raznolikih del oz. olajšajo prilagajanje tehnološkemu razvoju. Bistvena, čeprav ne presenetljiva je pozitivna korelacija med interesom za izobraževanje in doseženo izobrazbeno ravni nezaposlenih - želja po izobraževanju je v večji meri prisotna pri bolj izobraženih iskalcih zaposlitve, čeprav razlike niso tolikšne, kot smo pričakovali. (Med anketiranimi brez temeljne poklicne izobrazbe je v Posavju 16 % takšnih, ki nimajo interesa po izobraževanju, za polovico manjši pa je delež le-teh pri nezaposlenih z najmanj 3-letno srednjo šolo.)

Nadalje opazamo, da izražajo osebe s 5., 6. oz. 7. razredi osnovne šole večji interes

vključiti se v razne krajše oblike pridobivanja povsem konkretnih znanj (v obliki tečajev) kot pa dokončati osnovno šolo (med 54 osebami z nedokončano osnovnošolsko izobrazbo je 44 % zainteresiranih vključiti se v osnovno šolo za odrasle, srednjo šolo pa bi želelo dokončati dve tretjini takih, ki zadnjih letnikov srednje šole niso uspešno opravili).

Nezaposleni z nižjimi stopnjami izobrazbe se tako v pretežni meri odločajo za:

- začetni tečaj iz gostinstva
- pridobivanje znanj iz kmetijstva
- usposabljanje za viličariste
- usposabljanje za nego odraslih in ostarelih
- izpopolnjevanje iz krojenja in šivanja.

Osebe s 3-letno srednjo šolo so zainteresirane zlasti za naslednje vsebine tečajev:

- avtoličarstvo, kleparstvo

- upravljanje naprav centr. ogrev. in plinskih naprav

- usposabljanje za voznika instruktora oz. voznika avtomobila

- izpopolnjevanje za delo v gostinstvu.

Pri iskalcih zaposlitve s 4-letno srednjo ter višjo šolo pa ugotavljamo precejšnje zanimanje za:

- tečaje nemškega in angleškega jezika

- računalniško izobraževanje

- pridobivanje osnovnih ekonomsko poslovnih in organizacijskih znanj

- izpopolnjevanje komercialistov.

Iz odgovorov anketiranih je tudi razbrati, da spričo precejšnjega omejevanja povpraševanja po delovni sili vse več posameznikov razmišlja o samozaposlitvi, čeprav se pri poskusih dejanske realizacije te samozaposlitve večina srečuje z najrazličnejšimi težavami (problemi s prostorom, finančnimi sredstvi, pomanjkanje ustreznih znanj, informacij, nepoznavanje zakonodaje..).

Analiza je pokazala, da o možnostih samozaposlitve razmišlja 36 % vprašanih (oz. 150 od 416), in sicer je interes največji pri kvalificiranem kadru, nekoliko manjši pa pri ne-kvalificiranih in iskalcih s 4-letno srednjo šolo. Slednje je tudi razumljivo, saj se osebe s poklicno šolo lažje odločajo za obrtno dejavnost (so usposobljene za povsem konkretno delo), medtem ko morajo diplomanti 4-letnih srednjih šol (bodisi družboslovnih usmeritev ali naravoslovno-tehničnih z manjšim praktičnim znanjem) iskati možnosti samozaposlitve izven pridobljenega poklica. Presenetljiv je tudi delež NKV in priučenih, ki razmišljajo o samostojni dejavnosti, vendar predpostavljamo, da gre pri njih dejansko samo za želje,

Levo: del udeležencev sestanka v Krškem. Desno: Toni Koren in Jelka Grojzdek

da pa je dejanska realizacija samozaposlitve in uspešnost le-te močno vprašljiva, že zaradi nizke izobraženosti.

Večina - kar 113 posameznikov - razmišlja o obrti, 30 o samostojni kmetijski dejavnosti in 7 o podjetju. V tej zvezi je zanimiva tudi povezava z izraženim interesom po dodatnem znanju. Skoraj vsi, ki razmišljajo o samozaposlitvi (92 % teh), se želijo tudi vključiti v razne tečaje izobraževanja. Kar okoli 40 % med njimi je takšnih, ki uspešnost samozaposlitve pogojujejo s pridobitvijo novih, predvsem praktičnih znanj (iz kmetijstva, gostinstva, lesne, kovinske, avtomehanične, tekstilne stroke ipd.).

Nezaposleni izražajo tudi precejšen interes za razna občasna dela (v kmetijstvu, administrativna dela, čiščenje, prodajne mreže ipd.), ki se vse pogosteje pojavljajo, kar potrjuje tudi podatek, da se le 11 % vprašanih vanje ne želi vključiti.

Pri slabi polovici anketiranih (48 %) je prisotno tudi zanimanje za javna dela, in sicer pri KV kadru in osebah s 4-letno srednjo šolo v nekoliko manjši meri kot pri iskalcih z nedokončano oz. popolno osnovno šolo. Glede na vsebino javnih del so za dela na komunalnem področju zainteresirani v pretežni meri moški, za dela na socialno-humanitarnem pa ženske.

Martin Luzar za Dolenjski List

Posavje je dobilo novega dopisnika za Dolenjski list. Ime mu je Martin Luzar, najprej je poročal iz Novega mesta, nato iz Trebnjega, od sredine junija pa spremlja dogajanje v Brežicah in Krškem. Pravi, da bo z veseljem prisluhnil bralcem in se odzval, če ga bodo pocukali za rokav ali poklicali na telefonsko številko (068) 23-606.

Predlogi ukrepov, aktivnosti za hitrejše razreševanje brezposelnosti

Upoštevač gornje ugotovitve, ki nakazujejo možnosti razreševanja brezposelnosti (takojšnjega, začasnega ali dolgoročnejšega), je pristopiti k izvajanju naslednjih aktivnosti:

- a) organizirati nekatere oblike izobraževanja, za katere izražajo brezposelni največje zanimanje, in sicer:
  - osnovni tečaj iz gostinstva
  - pridobivanje znanj iz kmetijstva
  - računalniško izobraževanje
  - pridobivanje osnovnih ekonomsko-poslovnih in organizacijskih znanj
  - tečaj tujega jezika (nemški oz. angleški j.)

- b) evidentirati brezposelne za predvidena javna dela ob upoštevanju izražene pripravljenosti za vključitev vanje; izvajanje le-teh je predvideno v vseh treh posavskih občinah).
- c) natančneje se seznaniti z razmišljanjem posameznikov glede samozaposlitve in v razreševanje problemov, s katerimi se srečujejo nezaposleni pri realizaciji samozaposlitve, vključiti tudi predstavnike izvršnih svetov občin.

*Analizo pripravila
Saša Mohorko
Vodja enote
Toni Koren, dipl. psih.*

Najemnina za grobove ni visoka, le parcel je malo

Triletna prizadevanja Kostakovih služb, da bi našle lastnike, oskrbovalce grobov na krškem pokopališču, so se zaključila s serijo opozoril, prilepljenih na spomeniške plošče. S širokim, grdim lepilnim trakom na sredi plošče... Nekako tako se nam je potožila ena izmed žrtev te obveščevalne akcije. Na (pred dežjem zavarovanem) listu piše: "Obvestilo! Po pregledu evidence plačil najemnin za grobove ugotavljamo, da ne plačujete najemnine za vaš grob. Če želite imeti grob še naprej, se zglasite v DO Kostak Krško, Leskovška cesta, sicer bomo smatrali, da groba ne mislite obdržati in s tem dajete prostor na razpolago naši DO. Podpis: V. d. direktorja Silvana Mozer, dipl. oec."

Pri gospe Mozerjevi smo izvedeli, da so si njihove službe že tri leta prizadevale izslediti lastnike ali vzdrževalce grobov na krškem pokopališču, da so se še zlasti trudili okrog vseh svetih najti stik z ljudmi, ki že dolgo niso poravnali najemnine. Neposredni potomci so menda pomrli, naslovov ostalega sorodstva pa preprosto nimajo. Kljub temu so bili grobovi vzdrževani, pa jim pri nekaterih ni uspelo izslediti ljudi (sorodnikov), ki to počno. Zato so se odločili za omenjeno akcijo, s katero naj bi pritegnili njihovo pozornost.

Gospa Mozerjeva nam je zagotovila, da bodo sledove lepilnega traku s plošč počistili Kostakovi delavci. Tudi bistvo problema menda ni toliko v denarju, ki bi ga podjetje zbralo z najemninami. Predvsem bi radi ugotovili, kateri grobovi nimajo vzdrževalcev in so dovolj stari, da bi jih bilo možno oddati

v najem drugim interesentom. Na krškem pokopališču namreč počasi zmanjkuje prostora, postopek selitve pa bo očitno trajal še nekaj časa.

Torej, če ste pozabili plačati najemnino za svoj družinski grob, se odpravite v Kostak in to storite, lahko pa samo pokličete po telefonu na št. 22-515 (Milena Andrejaš) in sporočite potrebne podatke ter naslov, na katerega vam bodo poslali položnico. Do osebnih podatkov o dedičih in lastnikih grobov namreč Kostakova služba več ne more priti, ker jih varujejo določila Zakona o tajnosti osebnih podatkov. Pozanimali smo se tudi za cene letnih najemnin parcel za grobove različnih velikosti: za enojnega znaša 240 din na leto, za dvojnega 320, trojnega 400, za vsakega dodatnega pa še 110 dinarjev na leto.

Nerezine '91

Junija so dozorele jagode

Na slovenskem trgu so jagode zelo iskane, odkupujejo jih podjetja in zasebniki. Zlasti dobro gredo v prodajo tiste z domačih posestev, ker so lepo obrane in nepoškodovane.

Tudi krški Agrokombinat ima 15 hektarjev svojih posestev zasajenih z jagodami kot kulturo, ki v poletnih mesecih zapolni proizvodni cikel. Gojijo jih po holandski tehnologiji: eno leto sadiš, drugo leto obiraš, naslednje leto spet posadiš nove. Glavni tržišči sta Ljubljana in Zagreb, na obali, ki se vedno bolj prazni, pa Agrokombinat proda le še neznatne količine.

V začetku junija smo obiskali jagodova polja v Žadovinku. Obiranje je bilo v polnem zamahu, nad grmički se je pod vročim soncem sklanjalo (bolje: čepelo) preko sto sezonskih delavcev. Prišli so iz Orašja pri Slavnskem Brodu, Tuzle, Hrvaškega Zagorja, s Kosovega, nekaj je bilo Romov; od 15 jih je ostalo 7. Iz Srbije, od koder so doslej tudi prihajali, letos ni bilo nobenega. Domačinov, ki so jim delo ponudili preko zavoda za zaposlovanje, je bilo sprva 50, na dan našega obiska jih je ostalo še 27. Očitno neutrjeni niso zdržali po cel šiht v prisilni držbi in na sončni pripeki. Prišlekom vse to menda ne more do živega, saj tudi za razliko od tistih domačinov, ki še vztrajajo in delajo po osem ur, oni ostajajo na polju ves dan, do večera.

Vsaka skupina se sama organizira, imajo svoje vodje in delo teče brez zapletov. Nastanjeni so v naselju pri nukleraki, Agrokombinat daje po tri obroke hrane dnevno in skrbi za svežo vodo. Jagod si lahko privoščijo, kolikor želijo. Z alkoholom ni problemov, ker ga med delom nihče ne pije.

V uspešnosti so med obiralci velike razlike, posamezniki naberejo od 20 do 80 kilogramov jagod na dan. Tisti, ki jim gre delo dobro od rok, so zadovoljni tudi z zaslužkom. Nekateri se zato vračajo leto za leto.

Med najmlajšimi domačimi sezonci je bila tudi Silvija Bevc. Počitniško delo v Nerezinah, Agrokombinatova hladilnica in jagodov nasad, to so njena dosedanja "delovna mesta". Za stalno zaposlitev pa ni pravega upanja.

Z domačega zavoda za zaposlovanje je prišlo 50 obiralcev. Na sliki so tisti, ki so se odločili vztrajati

Šaban Bajdić (levo) je vodja skupine iz Tuzle. V njej je več kot polovica istih ljudi kot prejšnja leta, ki po sezoni jagod ostanejo še za obiranje jabolk in hrušk. Šaban je s sabo pripeljal 10-letnega vnuka Begsada. Fantek seveda ni na plačilni listi, pomaga pa vedno, če se le najde zanj primerno delo.

Plavalni klub
CELULOZAR
Krško

Razpis plavalnih tečajev

Plavalni klub Celulozar iz Krškega razpisuje plavalne tečaje za otroke od 5. leta starosti dalje. Tečaji bodo tedenski in obsegajo učenje v šestih urah, vsak dan po eno uro.

Termini	Datum	Ura
I	22.-27. 7.	9.00-10.00 ali 18.00-19.00
II	29. 7.-3. 8.	9.00-10.00 ali 18.00-19.00
III	5.-10. 8.	9.00-10.00 ali 17.00-18.00
IV	12.-17. 8.	9.00-10.00 ali 17.00-18.00
V	19.-24. 7.	9.00-10.00 ali 17.00-18.00

- TEČAJI BODO OB VSAKEM VREMENU.
- V SKUPINO BO SPREJETO NAJVEČ 10 OTROK.
- PRIJAVE DO 3. 8. 1991 SPREJEMA ŠKAFAR ANDREJ V PISARNI PLAVALNEGA KLUBA VSAK DAN OD 6.30 - 12.00 IN OD 18.00 - 20.00.
- CENA 200.00.
- PLAČILA SPREJEMAMO PRVI DAN TEČAJA!
- V ČASU TEČAJA IMAJO OTROCI PROSTI VSTOP.

TEHNIČNI VODJA PKC
Andrej Škafar